

TRANSCRIPT VAN DE VERENIGDE VERGADERING VAN HOOGHEEMRAADSCHAP DELFLAND
d.d. 17 november 2016

0. Opening

De voorzitter: Goedemorgen, het is 9.00 uur, de vergadering is geopend.

1. Vaststellen agenda

De voorzitter: We gaan beginnen met de vaststelling van de agenda. Ik neem u even mee door de agenda. In het overleg met [de agenda commissie vorige week daar is nog doorgesproken om de stukken, dat ging over B04 en B06, omdat het hamerstuk te doen](#), tenzij daar nog fracties het woord over wilden voeren. Dat ga ik even checken, anders worden B04 en B06 hamerstukken en B08 zou ook nog kunnen, maar daar was ook nog een discussie over. Zijn er nog fracties die eerst over B04, kan die door als hamerstuk?

Mevrouw Eekhout: Voorzitter, kunt u uw microfoon iets hoger zetten, want u bent heel slecht te verstaan.

De voorzitter: Oké, we gaan harder roepen en ik ga er wat dichterbij. In de agendacommissie is vorige week gezegd dat we even zouden afchecken in de fracties, u dus, of de legesverordening, B04, B06 en B08, of die als hamerstuk door konden. En dat ga ik even checken. Als er een fractie is die het wil bespreken dan gaat het feest niet door. Dan zijn dat hamerstukken, hebben we dat afgesproken. Dan heb ik zo meteen, ja zijn er nog vragen over de agenda verder? Ja, mevrouw Jans.

Mevrouw Jans: Dank u wel, voorzitter, dank u wel. Ik weet niet of dat nu ter sprake komt, maar in ieder geval voor wat betreft de ingekomen stukken, dan willen wij 7.02 en 7.07 terugbrengen naar de adviescommissie.

De voorzitter: Is goed, daar knoop ik gelijk even aan vast: we proberen dus allemaal nog, de stukken voor de commissies gaan er deze week uit, want we zitten over een maand weer bij elkaar. Voor de ordentelijke behandeling in de commissie is het handig dat wij vragen of de fracties die doorschuiven ook even de vraag daarbij formuleren, zodat de diverse portefeuillehouders van tevoren weten waar het over gaat, tenzij het een politieke discussie is, dan mag u die direct live doen. Maar als het nou echt vragen zijn die toch moeten worden uitgezocht, de termijnen tussen de commissie en de VV is namelijk kort, dus de vraag is: wilt u zo vriendelijk zijn de vraag erbij te formuleren nog, dat nog even te mailen, de stukken zullen we overhevelen, maar . Ik kijk even langs of we stukken overhevelen naar de agenda's. Ja, mevrouw Van der Burg.

Mevrouw Van der Burg: stuk 7.03 voor commissie.

De voorzitter: Ja, maar als u nog een aanvullende vraag hebt tegen iets, als u dan toch nog even opstuurt. Ja? Kijk ik nog even verder. Ja, de heer Nanninga.

De heer Nanninga: Voorzitter, als Ongebouwd dat op de agenda zet, dan wil ik daar graag bij aansluiten.

De voorzitter: Heel goed, dezelfde vraag die ik aan Ongebouwd stelde, ook in uw richting.

De heer Nanninga: Ja, ik heb alleen dan een vraag aan Ongebouwd, dus u hoeft daar helemaal niet over na te denken.

De voorzitter: Oh, dat is ook helder, dan weten we dat al. Ik kijk even verder, niet?

2. Lijst van besluiten en toezeggingen V.V. 22 september 2016

Is dat ook over de lijst van besluiten en toezeggingen en het audiotranscript zijn verder geen opmerkingen binnengekomen, is vastgesteld. Voordat ik aan de mededelingen begin, ga ik me toch even aan de heer Van der Wedden richten, want we hebben in een soort's tweestapsraket afscheid genomen en dat doe ik samen met mevrouw Jans nog even, want ja, als fractievoorzitter wil ze natuurlijk niet de kans voorbij laten gaan om u weer in het zonnetje te zetten. Maar voordat zij aan de beurt is, wil ik het gras niet voor mijn voeten weg laten maaien, want we hebben nog een traditioneel cadeau dat we natuurlijk pas hebben gedaan toen u uw afscheid echt bekend had gemaakt. Dat moet gegraveerd worden, want ja, stel je voor dat we het officiële cadeau geven en nu trekt toch, zegt 'nou ja, ik blijf maar weer', dan kunnen we dat cadeau weer in de kast zetten. Dus ik wou even graag u naar voren vragen met het traditionele cadeau, oftewel het Delflandse glas aan u overreiken. En dan is het woord aan mevrouw Jans. Het woord, maar allemaal heel kort heeft zij mij toegezegd, beloofd. Anders wordt er niet opgenomen.

Mevrouw Jans: Guido, voor de tweede keer afscheid. Afscheid nemen is moeilijk. Partir c'est mourir un peu, hè? Dat Frans is aan jou wel besteed. Ik ga niet alles opnieuw herhalen, alle mooie woorden, maar nog even twee, een paar dingen. Actief, sociaal en netwerken en we hebben al gehoord dat je bij onze collega-fractie in Schieland en de Krimpenerwaard geweest bent, Rivierenland, excuus, Rivierenland en we wensen je daar veel succes, Guido.

De voorzitter: Bedankt, oh, de microfoon.

3. Mededelingen

De voorzitter: Dan ga ik naar de mededelingen. Ik heb een aantal mededelingen. Allereerst, onze griffier, oftewel Hélène, is door haar rug gegaan, dus die kan wel lopen en staan, maar zo'n vergadering bijwonen is ongewenst. Dat geeft gelijk een heleboel regel, gelukkig geen andere. Jeannette is ingevallen sinds gisteren, is een van onze bestuursondersteuners binnen onze bestuurszaken en we vertellen wel eens vaker dat we gesteund worden door uitdagingen in team bestuurszaken, maar ze hebben voor vandaag ook maar weer de schouders eronder gezet om dat, want deze vergadering moet gewoon doorgaan en moet georganiseerd worden. Dus als er iets niet helemaal gaat, is mijn verantwoordelijkheid en dus spreekt u mij maar op aan. En laten we in ieder geval nog maar even namens ons allen een bloemetje naar Hélène sturen, ik hoop dat u het daarmee eens bent. Had ik wel gedacht en gehoopt overigens, dus dat gaan we nog doen vandaag.

De voorzitter: Ja, de heer Middendorp stuurt ook nog een bloemetje, dus dat is prettig. Afwezig zijn de heer Hombergen, de heer Schouffoer, mevrouw Koop, de heer Van den Berg. En dan moet ik nog even zeggen dat het tweede lid van de Partij van de Dieren, oftewel Hanke om even toch persoonlijk te blijven ja, die blijft de rest van het jaar weg en kijkt nog even hoe het begin volgend jaar gaat met haar gezondheid. Dus ook daar zullen we nog opnieuw aandacht aan besteden namens ons allen, want de anderen zijn alleen vandaag afwezig, maar we wensen haar in ieder geval ook weer namens u sterkte. Dus we zullen ook aan haar nog even namens u aandacht besteden deze dagen en u kunt zelf ook altijd even een kaartje sturen, of een mail sturen, dat maakt niet uit, u hebt het nummer.

7.01 Deltaprogramma, voortgang 2016

De voorzitter: Goed, dan is er nog een mededeling, de Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater is getekend gister, dus daar zijn we ook weer een stuk verder in.

4. Insprekers

De voorzitter: Ik ben bij de sprekers. Mevrouw Van der Most is aanwezig en ik nodig u uit om in te spreken. De microfoon staat voor mij ter rechterkant en u hebt zoals gebruikelijk, u kent het inmiddels, 5 minuten ongeveer de tijd om in te spreken.

Mevrouw Van der Most: Goedemorgen, dames en heren van de Verenigde Vergadering en van het college. Henny van der Most en ik spreek in namens Delen Achter de Duinen. Ik zat even te twitteren, want ja, die Waterschapsbank hè, van vanmorgen? Dat is dan toch weer een dingetje. Dat was niet het enige. Toen ik de stukken van deze vergadering las, dacht ik echt van serieus? Menen jullie dat nou echt? De extra opbrengsten die gaan opgepot worden en die gaan niet gebruikt worden voor tariefdemping. Ik dacht even dat mijn geheugen slecht werkt. Nou is dat best wel goed, maar ja, ik word ouder, dus dan ga je aan jezelf twijfelen. Ik wist zeker dat er gecommuniceerd was dat door de afschaffing van kwijtschelding voor minima de tarieven van alle gezeten en minder omhoog moesten, konden, dat dat geld daarvoor gebruikt zou worden. Ik heb het nagekeken en ja, nou ja, ik had het toch goed onthouden. Maar het lijkt wel of met die hele afschaffing van die kwijtschelding, dat er hier constant de spelregels veranderd worden waar we bijstaan, en ik heb daar echt een probleem mee. Ik heb zo langzamerhand echt een probleem met alle normen en waarden van dit college. Ik bedoel, het is mijn doelgroep en daar kom ik voor op, en ik zie gewoon de meest verschrikkelijke dingen gebeuren. Dus ik blijf ook bezig tegen jullie. Ik, de hoogheemraad Smits die heeft gevraagd om man en paard de vorige keer. Ik ben bezig het hoogheemraadschap te voeden met casussen, de laatste wil ik even hier neerleggen. Ik bedoel, de antwoordtermijn en zijn een beetje lang vanuit het hoogheemraadschap, dus ik denk dat, ja, misschien de arbeidslast met deze casussen wat te hoog is, maar ik blijf gewoon doorgaan. De laatste casus betreft een alleenstaande moeder die een bijstandsuitkering ontvangt, zij heeft helemaal geen vermogen, nul inkomen. De gevraagde kwijtschelding is geweigerd, waarom is mij een godsraadsel. Er is nooit iets betaald op de aanslag en vanuit de RBG is er ook nooit een poging geweest om contact met haar op te nemen, en er is ook geen huisbezoek geweest. Er is wel een aanmaning gekomen met kosten. Mevrouw heeft schulden, ze zit nog in een instabiele financiële situatie, dus ze kan die aanslag gewoon niet betalen. Mijns inziens zij heeft gewoon recht op die kwijtschelding, dus ik heb ook een huisbezoek aangevraagd aan de RBG. Ik wacht nog steeds in spanning af. Dat is voor de volgende vergadering, dan kom ik daar wel weer verslag over uitbrengen. Ik heb nog een vraag aan de hoogheemraad. In de rapportage wordt vermeld dat de inning zo goed gaat. Nou weet ik ook toevallig dat er gebruik gemaakt wordt van automatische incasso, ook als die van jaren her is en stil gelegen heeft. Ik zal het even toelichten. Mijnheer heeft aanslagen van het hoogheemraadschap ontvangen, destijds een terechte, en hiervoor een automatische incasso afgegeven. Hij belandt in de bijstand, periode 2006-2015 krijgt hij kwijtschelding en in 2016 krijgt hij weer een aanslag. Voordat hij antwoord heeft op zijn bezwaar, start de automatische incassoprocedure met de machtiging die hij al lang vergeten was en waar hij het ook niet mee eens is. Bij hoeveel van deze huishoudens wordt nou van die oude machtigingen gebruik gemaakt? Dus hoogheemraad, kunt u toelichten deze twee casussen? En zou ik een antwoord kunnen krijgen op de vraag die ik de vorige keer neergelegd met betrekking tot de watersysteemheffing? Er staat echt gewoon duidelijk overal dat er besloten is dat huishoudens met een inkomen op bijstandsniveau dat die nog in aanmerking komen voor die 50% afvalwaterzuivering en hoe watersysteemheffing. Er zijn heel veel huishoudens met een inkomen op bijstandsniveau die ook de

watersysteemheffing moeten betalen en ik blijf erbij dat dat onterecht is, dat daar nooit mandaat voor gegeven is. Ik bedoel, ik neem aan dat we hier niet voor naar de rechter hoeven te gaan, dat het anders opgelost kan worden, maar ik wil er wel graag antwoord op. Ik dank u wel en tot volgende keer.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Most. Is er nog een vraag? Blijft u nog even staan, want het kan zijn dat er nog een vraag door een van de leden wordt gesteld, dat kan nog. Niemand niet? Dank u wel. Dan zijn we door de lijst van sprekers door.

Vragenronde

De voorzitter: De andere stukken zijn vragenronde, daar heeft geen van de leden zich aangemeld.

B0. Besprekingsstukken

a. Besluit tot toelating VV-lid L.G. Boekstijn

Stukken ter kennisname, ingekomen stukken hebben we net gedaan, dus ik ben bij de besprekingsstukken. Besluit tot toelating van VV-lid van de Algemene Waterschapspartij Delfland, de heer Boekstijn. De commissie heeft u advies gestuurd, daar is geen enkel bevel uit voortgekomen om de heer Boekstijn toe te laten, dus hij kan nu direct de belofte en de gelofte gaan afleggen. Dus ik verzoek de heer Boekstijn hier naar voren te komen, dan gaan we dat doen. Als hij voor mij verschijnt, zoals dat heet, en iedereen even gaat staan. De heer Boekstijn, ik verklaar dat ik om tot lid van het algemene bestuur te worden gekozen of benoemd, rechtstreeks noch middelijk of onder welke naam of voorwendsel dan ook, aan niemand enige gift of gunst hebben gedaan of beloofd, ik beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middelijk van niemand enig geschenk of belofte hebben aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik trouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plicht als lid van het algemeen bestuur naar eer en geweten zal vervullen en zegt u mij na: dat verklaar en beloof ik.

De heer Boekstijn: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Nou, dan bent u toegelaten en ja, veel genoeg en plezier. Er is inmiddels een plaats voor u met bordje klaargezet, dus daarmee kunt u aan de beraadslagingen en de stemmingen vandaag deelnemen.

b. Besluit tot benoeming plaatsvervangend commissieleden van de AWPD en 50Plus

De voorzitter: Dan is stuk B00b, besluit tot benoeming plaatsvervangend commissieleden van de AWPD en 50Plus zijn daarmee ook op de agenda gekomen, en ik ga hem even zelf openzetten. Dat is altijd, zijn er nog vragen over? Anders loopt dat ook vanzelf door het voorstel, kunt u zich daarin vinden? Dan gaat dat ook van de besluit lopen en dan kan de toelating de volgende keer verder afgeregeld worden.

B1. Concept Programmabegroting 2017 en Meerjarenraming 2018-2021

De voorzitter: Dat gezegd hebbende, ben ik bij de pièce de résistance denk ik voor vandaag, de Conceptbegroting 2017 enzovoort. Ik ga eens even kijken waar we gaan beginnen. Misschien is het goed dat in de commissie BOB is uitvoerig gesproken door de heer Van der Berg over allerlei discussies over hoe nou de opbrengsten zaten. Zou het handig zijn om bij Ongebouwd te beginnen vandaag?

Mevrouw Hilders...: Is er iemand in de zaal die enige ICT-ondersteuning kan verlenen? Want het werkt niet vandaag.

De voorzitter: Het staat op zwart?

Mevrouw ...: Ja.

De voorzitter: Bij u werkt niet, zijn er meerdere zwartkijkers? Ja, je weet het nooit. Verder is iedereen, zolang het nog niet geregeld is, kijk even bij, misschien heeft u heel veel pagina's ervoor gebruikt, moet u die even wegvegen. Twee keer drukken en dan swipe, swipe, swipe. Er komt steunen, uitzetten, in het water gooien, er uithalen, drogen, er wordt steun gehaald. Wij gaan rustig beginnen, dus de heer Van Kretschmar heeft het woord.

De heer Van Kretschmar: Ja, dank u wel, voorzitter. Inderdaad, er is wel wat discussie in de commissie BOB geweest, maar ik neem toch de vrijheid om even bij het begin te beginnen en dan komen we vanzelf wel op het punt waarover de discussie gevoerd is. Wij constateren als fractie dat de begroting 2017 en de meerjarenraming in lijn zijn met hetgeen wat in de coalitie is afgesproken. Er is sprake van een goed en afgewogen stuk, waarvoor dank. Zo zien we dat de schuldenlast over de jaren heen in toenemende mate wordt afgebouwd, waarbij de aflossingscapaciteit jaarlijks groeit van 23,8 miljoen in 2017 tot 53,9 miljoen in de periode 2017-2027. Ook is het goed om te constateren dat Delfland met het monitoren van de netto schuldenquote en de solvabiliteitsratio aansluiting zoekt bij de beoordelingssystematieken van gemeenten en provincies en zich middels deze ratio's kan laten meten met andere organisaties. Het totaal van de investeringen blijft met 50 miljoen in 2017 op peil, een beeld dat zich in de jaren 2018-2021 voortzet. Dan even iets over bezuinigingen. Naar aanleiding van de vraag van de heer Van den Berg in de commissie is een overzicht opgesteld van de bezuinigingen tot en met 2017 en de voorgenomen bezuinigingen in de begroting van 2018. Bij elkaar opgeteld komt dat uit op een totaal van 14,8 miljoen, hetgeen nagenoeg gelijk is aan de afspraken in de coalitie, namelijk de 10 miljoen plus de 5 miljoen extra bezuinigingen. In het overzicht wordt naast bezuinigingen tevens gesproken over meevallers, hetgeen wederom voeding geeft aan een eerder gevoerde discussie waarbij onze fractie heeft aangegeven dat de meevaller niet zonder meer als structurele bezuiniging kan worden ingeboekt, maar dit terzijde, want het lijkt niet zinnig om deze discussie hier opnieuw te openen. De prestatieindicatoren. In de begeleidende brief aan de VV is opgemerkt dat het formuleren van de PI's bij de begroting 2017 op verzoek van de VV is ingevuld. Dit werkt bij ons toch wel de indruk dat de PI's slechts voor het belang van de VV ontwikkeld zouden zijn. Wij willen hier nogmaals benadrukken dat prestatieindicatoren wat ons betreft in de eerste plaats van en voor de organisatie zijn, en dan hebben we het over medewerkers, management en portefeuillehouders. Het is een hulpmiddel om over meerdere jaren inzichtelijk te krijgen in hoeverre de gestelde doelen worden gerealiseerd. Prestatie-indicatoren dienen door de organisatie als een nuttig en richtinggevend worden beleefd. Natuurlijk is het ook een stuurmiddel voor de VV, mits de inhoud van de prestatieindicatoren zinvol is en er sprake is van voldoende ambitie in het bepalen van de na te streven waarden. Als geheelvormende bij de begroting 2017 gepresenteerde indicatoren een goede eerste stap, al zijn er nog steeds programma's waarbij het kennelijk lastig is om tot de invulling van indicatoren te komen, en zijn er ook PI's aangekondigd die in 2017 nog niet worden ingevuld. Wij verwachten dan ook dat gedurende het jaar 2017 hier de nodige aandacht aan wordt besteed en dit alsnog zal worden ingevuld. Dan komen we bij de tarieven. Voor wat betreft de ontwikkeling van de tarieven 2017 zien wij voor de watersysteemheffing Gebouwd een lagere tariefsstijging dan de geproduceerde 1,5%, dit als gevolg van de stijging van de WOZ-waarde. In 2017 wordt de kwijtschelding zuiveringsheffing volledig afgeschaft. De effecten van de versoering van dit kwijtscheldingsbeleid op de belastinginkomsten zijn gunstiger dan bij de

kadernota verwacht. Deze extra inkomsten worden volgens de afspraken in het coalitieakkoord wordt verwerkt in het tarief van de zuiveringsheffing. In de begroting echter worden die extra inkomsten voor een groot deel toegevoegd aan de voorziening tariefdemping zuiveringsheffing. De vraag heeft zich dan ook aangediend waarom de genoemde extra opbrengsten niet met ingang van 2017 in het tarief van de zuiveringsheffing verwerkt worden in plaats van deze op te potten voor een tariefsaanpassing in de toekomst. Coalitiepartners hebben zich gezamenlijk over deze vraag gebogen en zijn unaniem tot de conclusie gekomen dat een deel van de extra inkomsten voor de jaren 2017, 2018 en 2019 in het tarief van de zuiveringsheffing moet worden gediscnteerd middels een hiervoor in de VV in te dienen amendement op de begroting en de meerjarenraming. In concreto betekent dat het tarief zoals het nu in begroting 2017 is opgenomen van € 94,27 wordt verlaagd naar € 93,50 en daarmee 1% lager is dan het tarief in 2016. Tevens worden de tarieven voor 2018 en 2019 gelijkgesteld aan het tarief van 2017, ofwel € 93,50, en worden hiermee in feite bevroren. De voorziening tariefdemping zuiveringsheffing blijft beschikbaar voor beheersing tarieven in de toekomst, aldus het amendement. Wij roepen dan ook alle fracties op om dit amendement te steunen. We zien na een lange historie in Delfland van jaarlijks stijgende tarieven dat dit een trendbreuk is en ja, het tarief zal dus volgens dit amendement de komende drie jaar gelijk blijven. Dus wij denken dat dit een heel goed amendement is en het is ondertekend door alle coalitiepartners, inclusief de partijen 50Plus en de Partij voor de Dieren, dus ik zou dat graag aan u willen aanbieden.

De voorzitter: Ik heb even een vraag. U zei het tarief wordt natuurlijk formeel in de verordening vastgesteld, dus we moeten straks even kijken of we dat daar doen. Want u dient hem nu bij de begroting, dat is goed. Hij wordt nu opgehaald, ik breng hem op het scherm, ik heb het concept vanmorgen gekregen. Gaat het lukken? Maar kan hij in beeld verschijnen, dat is mijn vraag. Nou, we gaan even kijken, hij staat op, op uw iPad kunt u vinden bij moties en amendementen, dus daar moet hij bij IBABS staan. Dus probeer even wat, ik zei het al. Lees hem maar even voor, dus hij staat inmiddels kunt u hem vinden. Overwegende dat het in het coalitieakkoord iedereen Bewust van Water een beheersontwikkeling van het belastingtarief is afgesproken van 1,5% per jaar. In dit coalitieakkoord verder is afgesproken dat de kwijschelding van de zuiveringsheffing in een periode van twee jaar wordt afgebouwd. En de programmabegroting 2017 de tweede stap wordt gezet als gevolg waarvan in 2017 geen kwijschelding wordt verleend voor de zuiveringsheffing. In het coalitieakkoord is afgesproken de effecten hiervan zoveel mogelijk te verwerken in de tarieven zuiveringsheffing. De effecten van de versoering van dit kwijscheldingsbeleid op de belastinginkomsten zodanig gunstig zijn dat er nu reeds kan worden vastgelegd dat het tarief zuiveringsheffing 2017-18 wordt bevroren. Wijzig de programmabegroting 2017 als volgt: het tarief voor de zuiveringsheffing 2017 wordt vastgesteld op € 93,50, de storting wordt overeenkomstig verlaagd. Het tarief in de verordening, komt hij al, zuiveringsheffing 2017 wordt overeenkomstig aangepast, in de meerjarenraming worden tarieven gesteld op € 93,50, de storting en de reservetariefdemping zuiveringsheffing 2018-19 worden overeenkomstig verlaagd. Gaat over tot de orde van de dag, door de inmiddels genoemde partijen is hij correct ingediend, hij is daarmee valide ingediend. Nou, dat is dan het punt. Dat betekent straks als buiten sluiting zijn dat ik dan gelijk die verordening meenemen in de besluitvorming, want daar slaat dit op zoals ik het nu lees. U was klaar met? Goed, dan ga ik naar Gebouwd Ongebouwd, mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn: complimenten, dan willen we u complimenteren met de begroting, een begroting die er solide uitziet. Uitdagingen staan er voor het komende jaar wel in: klimaat, in ieder geval wat ons betreft, klimaat, ecologische waterkwaliteit, financiën, de PI's zijn een paar elementen uit de begroting. Het waterbewustzijn van de ingeland is hier ook belangrijk in. Een belangrijk punt vinden wij als fractie de ecologische waterkwaliteit. In voorliggende begroting zaten wijziging ten opzichte van commissie-exemplaar. Op pagina 18 sta bij de PI's, bij de eerste en tweede punt: voor 2016 zal voor indicator één een streefwaarde

worden ontwikkeld. Als er echt 2016 bedoeld wordt, vinden wij het een slechte aanvulling. Nog zes weken en het jaar is om, dan had het al lang klaar moet zijn. Er had wat ons betreft een andere PI één voor kunnen staan, bijvoorbeeld: hoe wil je dat de oever er over vijf jaar uitziet? En dat kun je makkelijk meten door middel van bijvoorbeeld het aantal plantensoorten, hoeveel percentage is er aangeslagen? Wat voor schade is er geweest? De tijdsduur van aanslaan. Zo noemen wij in het kort op punten op waar we ook niet van de STOWA van afhankelijk zijn. Ook vroegen we ons af of de pilot die nu na drie jaar in de Commandeurspolder nog verder gaat en hoe? En of er misschien nog uitgebreid gaat worden naar andere polders? Delfland communiceert hier nou niet echt duidelijk over, er is dan ook veel vragen. Voor de kwijschelding staan achter het beleid om af te schaffen, om het aan te scherpen. Hoe het afgelopen jaar gegaan is, is een positief. Er is extra belasting binnengekomen, opbrengsten werkt dat door in de begroting. Eigenlijk vandaag wel een historisch moment, net zoals bij Gebouwd al genoemd heeft. Voor het eerst in vele jaren bevrozen we het tarief voor de zuivering. Geen stijging van 1,5% zoals afgesproken was, maar als we teruggaan in de tijd, dan hebben we het percentages gezien, en ik kon op iBabs niet verder terug dan 2007, van 6%, maar ook zelfs van 10%. Dus geen 1,5 %, en zelfs naar beneden, dus we gaan misschien wel tweeënhalf procent naar beneden. Door de goede indruk die we kregen hoe zorgvuldiger bij de RBG met kwijschelding wordt omgegaan, hebben we er dan ook wel vertrouwen in dat er voor het komende jaar ook op de goede manier aangepakt wordt. We hopen dat diezelfde lijn dan ook doorgezet gaat worden. Het zal nog wel moeilijk worden om het gehele bedrag binnen te krijgen, maar we hopen dat het percentage wat genoemd was als oninbaar, van 2,5%, dat we dat zelfs naar beneden kunnen halen. En dan zouden we graag de hoogheemraad ermee willen complimenteren voor het extra werk dat hij daarvoor heeft gedaan, en wij steunen het amendement wat we in hebben gediend en daar wil ik het bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Ranner.

De heer Ranner: Ja, ik ben daar verbaasd, voorzitter, het is zo onverwacht. Voorzitter, bij de programmabegroting 2017 en de jaarraming 2018-2021 wil ik nu eens iets anders zeggen dan het ziet er veel beter uit en het is goed leesbaar. Laat ik eerst beginnen met te zeggen wat ik goed vind, daarna wat ik matig vind en ten slotte wat ik slecht vind en het beleid dat ontwikkeld wordt. Goed vind ik de inzet van alle hoogheemraden, die geef ik daar een compliment voor. Ik vind ook moeten de intensivering van de samenwerking met de gemeente en het opnemen van prestatieindicatoren, hoezeer er nog aan gewerkt moet worden. Matig vind ik de ontwikkeling van het omgevingsmanagement en de ja, de explosie bijna, zou ik moeten zeggen, bulkkredieten, wat in feite toch de begrotingsbeheersing ondermijnt. En wat ik slecht vind, wacht even, matig vind ik ook nog in deze begroting de inzet van de instrumenten. Concreet, het is nu meer gericht op de doelstellingen dan op de instrumenten waarmee het wil gaan bereiken. Wat ik slecht vind is datgene wat er gezegd wordt over de bodemdaling. Daar mogen we pas eind volgend jaar of zo iets wat over verwachten, terwijl het toch in feite een groot probleem is wat op ons afkomt. Voorzitter, dan ga ik inderdaad over op hetgene waarvan u verwachtte dat ik iets zou gaan zeggen als er wat samenhangt met kwijschelding. In het algemeen moet ik opmerken dat op 19 november 2015 de verenigde vergadering van Delfland heeft ingestemd met de beoordeling van de kwijschelding zuiveringsheffing, en volgens deze verordening zou de kwijschelding van de zuiveringsheffing in 2016 met 50% worden verminderd en in 2017 zou het volledige bedrag worden weggezuiverd. De gedachte achter dit door de coalitiepartijen die het bestuur van de hoogheemraad vormen was, is, dat de kosten die gemaakt worden door het zuiveren van het afvalwater en dienst is die door iedereen betaald moet worden. Ten tweede, dat door de versobering van de kwijschelding van de waterschapsheffing de stijging van de tarieven een halt zou kunnen worden toegeroepen, en dat was het. Maar nou blijkt uit antwoorden op de vragen van de commissie BOB, de dato 1 november, dat inmiddels in het geheel geen doelstelling van het college meer is, dat is al gebleken uit de vorige sprekers, om de stijging

van de tarieven een halt toe te roepen. Het gaat nou veelal om het opsparen van de opbrengsten, dat heeft de mevrouw Van Achter de Duinen al gezegd. Het gaat dus om een reserve tariefdemping die pas op langere termijn wordt ingezet. Van herverdeling was dus in dit voorstel geen sprake meer. In feite wordt dus nu van de mensen met een kleine beurs gevraagd de vermogenspositie van het hoogheemraadschap te versterken. Daarbij kan de relatie met het betalen van de kosten van het zuiveren van het afvalwater al nauwelijks meer worden gelegd. Bij handhaving van de tarieven zonder tariefwijziging zouden opbrengsten voor de zuiveringsheffing in 2017, iets meer dan 2 miljoen, hoger zijn dan in 2016. Aangenomen mag worden dat dit vooral het saldo betreft van de geschatte hogere opbrengsten van de zuiveringsheffing als gevolg van het nu geheel vervallen van de kwijtschelding zuiveringsheffing in combinatie met de meevallende oninbaarheid. Immers in de burap werd de kwijtschelding voor 2016 nog een bedrag geraamd van 4,831 miljoen, bedrag aan oninbaarheid, in totaal geraamd werd op een bedrag van 3,822 miljoen. De oninbaarheid zal bij het geheel vervallen van de kwijtschelding aanzienlijk stijgen. De nettowinst voor de begroting, zeg maar winst, zou dan dicht in de buurt van de 3,9 miljoen liggen. Als we het afgezien van de kwijtschelding in 2017, daar moet je maar eens even over nadenken, en de zuiveringstarieven zouden conform het coalitieakkoord zoals voorzien met 1,5% stijgen, dan zou bij de toepassing van het huidige kostenmodel rond de 1,9 miljoen worden onttrokken aan de reserve tariefdemping zuiveringsheffing. Maar besef wel dat bij het geheel vervallen van de kwijtschelding, de inkomstenpositie van de minima slechter wordt dan die al was. Ze gaan er opnieuw in koopkracht achteruit, er zal heel wat armoede worden geleden, dit met dank aan het hoogheemraadschap. Overigens als deze minima beroep moeten doen op gemeentelijke middelen, dan krijgen de gemeenten een budgettair nadeel en hetzelfde geldt voor de sociale fondsen, diaconie en voedselbanken. Het inmiddels door het college van D&H gekozen aangepast invorderingstraject met extra communicatie-inzet, zodat degenen die nu alsnog worden aangeslagen voor de zuiveringsheffing, heeft als doel het wennen aan de nieuwe situatie, maar vooral het voorkomen van extra invorderingskosten, dat is het budgettair verhaal. Met enigerlei maatwerk van een zachte landing heeft dat niks te maken. Het uitgangspunt van Delfland is dat bij diepzeilende gevallen, want daar gaat het hem uiteindelijk weer om, gaat om uitzonderlijke omstandigheden die vragen om individueel maatwerk. Deze bijzondere redenen voor schrijnende gevallen en op gewenning gerichte benadering is dus geen zachte landing. Nu een ander onderwerp, dat is voor ons ook van belang. Nu worden momenteel door de speciale commissie van de Unie van Waterschappen, de commissie Aanpassing Belastingstelsel, de CAB, in opdracht van de Unie van Waterschappen onderzocht of het huidige belastingstelsel van waterschappen op de middellange termijn houdbaar is en ook in hoeverre verdelingen de belastingstelsel wel zo goed, eerlijk, rechtvaardig en logisch mogelijk is. Medio 2017 ligt er een advies op tafel en verwacht mag worden dat de waterschappen binnenkort een fundamentele discussie zullen voeren over het verlengen van de kwijtschelding. En mijn conclusie is de conclusie van de Partij van de Arbeid, dat als de coalitiepartijen ook maar enige solidariteit met de minima kunnen opbrengen en niet vooruitlopen op de besluitvorming door de collega waterschappen, die nog goed moet worden voorbereid, dan is het niet door laten gaan van de tweede tranche van de kwijtschelding vervallen in 2017 nu aan de orde. Dat zou ook daadwerkelijk invulling geven aan de eerdere belofte van de portefeuillehouder financiën om een zachte landing na te streven. Voorzitter, om datgene wat ik gezegd heb ook te vertalen in regelgeving, heb ik een amendement op de begroting en ik heb ook nog eens een keer een motie om de kwijtscheldingsverordening aan te passen. Ook dat is namelijk nodig wil je van de kwijtschelding in 2017 afzien. Hij is ondertekend door mevrouw Van Hijckama Vlieg en door mevrouw De Zoete en mijzelf. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, ik zal het amendement even voorlezen. Overwegende dat in het collegeakkoord iedereen Bewust van Water is afgesproken dat de kwijtschelding in de periode van twee jaar in twee gelijke tranches wordt afgebouwd. In het voorstel voor de programmabegroting 2017 is verwerkt dat in 2017 geen kwijtschelding meer wordt verleend voor de zuiveringsheffing. De gevolgen hiervan voor de mensen met het

laagste inkomen een verdere verlaging van hun besteedbare inkomens betekenen bovenop de verlaging van de kwijschelding in 2016. De geraamde ontwikkelingen van de inkomsten en uitgaven in 2017 dusdanig is dat van het vervallen van de tweede tranche kwijschelding in 2017 te worden afgezien. Dat momenteel in unieverband overleg plaatsvindt over het kwijschelding. Amendeert het besluit van de verenigde vergadering programmabegroting 2017 meerjarenraming door een nieuw lid 3 toe te voegen, zodat het besluit leidt de verenigde vergadering in vergadering aanwezig besluit: in te stemmen met de programmabegroting 2017, waarin begrepen is het totaalbedrag van 238.9 miljoen aan kosten, 250.1 miljoen aan inkomsten, kennis te nemen van de meerjarenraming. Drie, in de programmabegroting 2017 wordt de kwijschelding voor de zuiveringsheffing gehandhaafd op het niveau dat voor 2016 is vastgesteld, dus dat klopt. En de motie, nou ja, die sluit natuurlijk daarop aan. In 2017 is de kwijschelding van de zuiveringsheffing en de verontreinigingsheffing niet meer mogelijk, en we gaan over tot de orde van de dag. Die is ook ingediend, dank. Als u nog uw microfoon uitzet, dan ben ik ook weer tevreden. Ik ga verder. De heer Nanninga.

De heer Nanninga: Voorzitter, mag ik nog reageren op de vorige spreker? Voorzitter, mag ik nog reageren op de vorige spreker?

De voorzitter: U hebt het woord nu.

De heer Nanninga: Ik had graag de motie van tevoren willen ontvangen. Volgens mij heeft dit amendement wel van tevoren ontvangen, want dan had ik dat in mijn verhaal mee kunnen nemen. Daar stonden waarschijnlijk hele wijze dingen in. Waarde leden van de VV, dank voor de bijgevoegde brieven aangaande de vorming van een reserve aangaande de herfinanciering van de PPS en de extra check door de accountant. De nieuwe coalitie maakt zich naast de kerntaken sterk voor waterbewustzijn, een bescheiden tariefontwikkeling, daar is ook een amendement voor ingediend, een verdere afbouw van de enorme schuldenlast en verbetering van de ecologische en chemische waterkwaliteit. In de aanbiedingsbrief wordt gesproken van een beleid dat leidt tot een financieel gezonde organisatie waarbij ruimte ontstaat om in te spelen op nieuwe eisen en uitdagingen. Aan de hand van de portefeuilles gaan wij daar nader op in. Over een onderdeel van de aanbiedingsbrief staat nu reeds een vraag. Daar staat ineens een heel kordon om u heen, oké. Als voorbeeld wordt gesproken over het verwijderen van medicijnresten. Graag horen wij van het college hoe zij anticipeert op deze nieuwe uitdaging, ook en financieel. De kwijschelding zal in 2017 verder worden versoberd. Het college en in het bijzonder portefeuillehouder verdient complimenten hoe dit beladen dossier is opgepakt. Delfland heeft met de Regionale Belasting Groep een bijzonder zorgvuldige aanpak opgezet om inwoners die de belasting echt niet kunnen betalen, bijvoorbeeld door meervoudige schuldenproblematiek om andere zwaarwegende omstandigheden, om die te ontzien. Wij vragen aan het dagelijks bestuur om ook in de toekomst oogt blijven houden voor de financieel allerzwaksten. Er was net een inspreker, voorzitter, mevrouw Van der Most, en zij komt regelmatig hier, en dat juichen wij van harte toe, met schrijnende gevallen. Wij hebben tijdens de excursie naar de RGB een aantal van de casussen bekeken. Ik kan u zeggen, dat ging op bijzonder zorgvuldige wijze, daarom ook mijn opmerking richting de portefeuillehouder. Ik heb ook gevraagd aan de RGB toen hoe er wordt omgegaan met organisaties zoals Achter de Duinen, en ik kan u zeggen: dat viel mij, dat dat op zorgvuldige wijze wordt gedaan. Ik stel het op prijs als mevrouw Van der Most hier de volgende keer insprekt of zij weer rapporteert aan ons of als dat zodanig gaat, maar dan reageer ik nu even op deze wijze op de inspreker. In het kader past ook het amendement van opsteller Van den Berg om het zuiveringstaat voor de komende jaren te bevriezen. Gemeenten, en dan bedoel ik met name de Delflandse gemeenten, maken zich zorgen over het effect van de versobering van de kwijschelding, en doen onderzoek naar het effect op hun allerarmste inwoners. Graag ontvangen wij te zijner tijd een afschrift van hun bevindingen. De afgelopen jaren heeft D&H natuurlijk veel vragen gesteld over reizen naar het buitenland

onder leiding van onze voorzitter. Er is formeel buitenlandbeleid gekomen, maar hoe wordt dit nu verder ingevuld? Vragen hierover zijn steeds keurig minimalistisch beantwoord. En de commissie is de toezegging gedaan om de Delflandse belastingbetalers te informeren over de behaalde resultaten. Het betreft hier immers activiteiten die Delfland rechtstreeks dan wel de BV Nederland ten goede komen, en communicatie over waterbewustzijn staat zeer hoog op onze agenda. Vanochtend om 5:50 uur kregen we allemaal een Teletekstbericht binnen, tenminste als u daarop geabonneerd bent, over de Waterschapsbank die fondsen heeft in het buitenland. En nou, daar worden allemaal lelijke dingen over gezegd. Wellicht kan de voorzitter daar, ik weet niet of hij daarvan op de hoogte is, maar in de toekomst daar in de commissie een keer op terug komen, want dit zijn nou berichten waarvan ik denk: waar komt dat ineens vandaan? Een uitgebreid stuk onderzoek door de Universiteit van Groningen, wellicht kunt u er meer over zeggen. Hebben wij naast de financieel gezonde organisatie ook een gezonde organisatie? Een aantal waterschappen wordt genoemd in de longlist populairste werkgevers, en dat komt niet alleen door een dijk van een cao. Delfland met zijn nieuwe huisvesting ongetwijfeld gevolgen. Ja, hoe gaat het daar eigenlijk mee, met die nieuwe huisvesting? Zal het gebouw bijvoorbeeld aan de nieuwste eisen voldoen? Klimaatadaptatie is een nieuwe uitdaging van met name de laagste en meest verstedelijkte gebieden, het heeft de volle aandacht van het college en wij wachten op meer concrete resultaten met onze partners in de regio. De dijken lijken op orde, de televisieserie *Als de dijken breken* is inderdaad een goede aanleiding om de werkzaamheden op dit gebied verder te benadrukken, dat heeft de portefeuillehouder inderdaad goed opgepakt.

De heer Belt: Nog iets wat wij op tv zagen. Afgelopen week keek ik het Sinterklaasjournaal.

De voorzitter: Het is aan de heer Belt.

De heer Belt: Dank u. En niet alleen de pieten waren hier van kleur verschoten, maar helaas waren ook de grachten van Maassluis niet blauw, maar groen van het kroos. Jammer. Ook in de Glazen ziet het water er helder uit, maar is het het zeker niet, het gaat nog steeds slecht met de waterkwaliteit in Delfland, dat ligt niet aan dit college. Illegale lozingen, ongelukjes, foutjes met buisjes en nu worden we ook nog geterroriseerd door ganzen die onze natte ecologische zones teisteren. Doorspoelen helpt niet, handhaven en voorkomen wel. Wij kijken dan ook positief uit naar de gezamenlijke intensieve aanpak van Delfland, de gemeente en LTO. Wat voorzitter al zei: gister heeft de minister toen ze samen met onze Ingrid de intentieverklaring Delta-aanpak Waterkwaliteit ondertekende ...

De voorzitter: Mag ik even vragen over wie u het hebt? U hebt het over 'onze Ingrid', wie is dat? Ja maar even, ik wou even toch de orde gewoon handhaven zoals die hoort te gaan, hè?

De heer Belt: Ik zal mij voortaan aan de juiste bewoording houden.

De voorzitter: Graag, dus als u hem nog even toelicht voor de notulen, dat is altijd handig, want later denken ze: wie zou dat nou zijn?

De heer Belt: Dan zeg ik hem gelijk opnieuw. De minister heeft gisteren toen zij samen met onze hoogheemraad Ingrid ter Woorst de intentieverklaring Delta-aanpak ...

De voorzitter: als hoogheemraad of als bestuurder van de unie? U moet even precies zijn voor de notulen, hè? Dat is even heel strak.

De heer Belt: Zij stond daar als uiteraard als vertegenwoordiger van de unie.

De voorzitter: Oké, nee dat is goed, want dan weten we dat allemaal weer. Dank u wel.

De heer Belt: Oké. In ieder geval werd in deze intentieverklaring aangegeven dat er een tandje bovenop moet. Microplastics, medicijnen en weekmakers zijn een uitdaging die eraan komt. De vraag is of wij als Delfland met deze strakke begroting voorbereid zijn op deze uitdagingen. Ook het zwemwater blijft een uitdaging, zeker met de klimaatverandering in het zicht dat ook voor langere, warmere en drogere perioden zal zorgen. En juist is het daarom voor een waterschap extra voor belang om in te zetten om de klimaatverandering tegen te gaan. Onze eigen energieopwekking kan wat ons betreft verder omhoog. In maart van dit jaar is er een Green Deal Energie getekend tussen het Rijk en de unie. De waterschappen hebben hier een afgesproken om energie neutraal te worden en zich in te zetten voor allerlei opwekking, onder andere zonne-energie en windenergie. College, waar blijft de aanpak van Delfland hierop? Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Jans.

Mevrouw Jans: Dank u wel, voorzitter. Ik heb het niet al te breed verhaal gemaakt. Het gaat van hoofdlijnen, het blijft in de eerste instantie op hoofdlijnen, daarna gaat het van abstract naar meer concreet. Het Klimaatakkoord Parijs is ondertekend en wordt geratificeerd. China stemt in, het is nog afwachten hoe dit met Trump uit zal gaan pakken. We gaan spannende tijden tegemoet: de economie gaat stukken beter, maar we moeten toch, we moeten toe naar een klimaat, hè, even opnieuw. De economie gaat beter, maar we moeten toe naar een klimaatadaptieve samenleving voor een gezonde aarde, voor onze familie, onze vrienden, onze kinderen en kleinkinderen. In 2050 gaan we naar een diepe decarbonisatie, een moeilijk woord, maar het gaat wel heel ver. Delfland toe daar op haar schaal aan mee met het sluiten van de energieketen, de afvalstoffen-, en de afvalwaterketen. Ook de bijdrage aan het hoogwaterbeschermingsprogramma wordt op een voor de Algemene Waterschapspartij correcte vorm vormgegeven. Deze begroting ligt daar de basis voor. Wij ondersteunen het amendement wat ingediend is en dat coalitiebreed ondersteund wordt ook van harte. De tarieven worden bevroren terwijl de prijzen gaan stijgen met de inflatie, dus worden, het is, het zal niet gemakkelijk worden voor Delfland. De kwijtschelding wordt zorgvuldig opgepakt. Op de website van Delfland sta bij het overzicht schriftelijke vragen een brief van de Regionale Belasting Groep over hun werkwijze, ik adviseer iedereen daar eens even goed naar te kijken, want daaruit blijkt dat er zorgvuldig omgegaan wordt met telefonische check-ups, huisbezoeken en dergelijke. Risico is dat de inning van belasting hierna, dus na 2017-2018, business as usual wordt. De Algemene Waterschapspartij Delfland roept op tot zorgvuldigheid. Zorg ervoor dat de aandacht voor mensen die ervan moeilijker hebben met betalen niet wegvloeit. Tot slot aandacht voor klimaatadaptatie op kleine schaal. Zelf ben ik liefhebber van doe-het-zelfprogramma's, ik sluit daarmee de dag vaak af, voordat ik ga slapen kijk nog even een doe-het-zelfprogramma. Afgelopen zaterdag, bij *Eigen Huis & Tuin*, werd de tuin helemaal volgelegd met tegels. Ik heb een aantal jaar geleden heb ik een aflevering gezien van *Eigen Huis & Tuin* en dat werd volledig gesponsord door een raadslid van de gemeente Delft. Ik ben even de naam kwijt, maar die naam kan ik wel doorgeven, die uitzending werd volledig gesponsord. Er werd een tuin aangelegd in Delft, ik geloof in Tanthof, door buurtbewoners en het raadslid daar zelf had daarbij een prominente plaats. Kortom, er werd als het ware werd er een uitzending werd er gesponsord. Oproep aan Delfland is om te kijken of daar mogelijkheden voor zijn voor dergelijke programma's waarbij een tuin niet vol gelegd wordt met tegels, maar waarbij gewoon aandacht besteed wordt aan het onderhoud, het afvoer van regenwater, het afkoppelen van regenpijpen en dergelijke. Hiermee sluit ik af met deze oproep, dank u wel.

De voorzitter: Voor de notulen laat ik nog even verwijzen, u verwees naar de naam van de heer Trump. Wij hebben het over de Verenigde Staten van Amerika, want u had het over China, dus het is toch nog even voor de –

Mevrouw Jans: Excuus, ik bedoel natuurlijk de Verenigde Staten van Amerika. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga verder. De heer Fekkes.

De heer Fekkes: Dank u wel, voorzitter. Ja, er is al veel gezegd over de begroting, ook in de commissies, dus technische opmerkingen hoeft ik erover niet meer te maken. Op dat punt de rest alleen mijn waardering voor de opzet, het is allemaal zeer goed leesbaar. En ja, de problemen die we nog op te lossen hebben, zoals de zuivering, de collega hier voor me heeft het er ook over gehad, dat pakken we goed op in de komende jaren. Het enige opmerking die ik nog wil hebben is de verwijdering van de exoten. Daar worden bedragen voor beschikbaar gesteld, voor 2017 € 80.000. Ik zou graag willen dat hierbij al de Omgevingswet wordt toegepast. In het verleden is er, als ik zo het Westduinpark bekijk in Den Haag, zijn er dingen gebeurd die in ieder geval niet ten goede komen aan de bewoners en de mensen die hier willen recreëren. Ik denk dat dat veel beter kan en ik wil ook in de toekomst aan dit soort plannen een evaluatie koppelen van wat levert het op? Want alle exoten die nu zijn verwijderd, ja, ik zie een heleboel rozenstruiken zie ik weer opkomen als ik daar loop en ik vind dat een beetje goed geld naar kwaad geld vragen. Dus ik vraag aandacht voor en in de toekomst kom ik daar op terug. Ten aanzien van het ingediende amendement van collega Kretschmar, dat hebben we mede ondertekend, de argumentatie hoeft ik niet te herhalen, die ondersteunen wij. Ik kreeg pas vanmorgen onder ogen, anders had ik er juridisch gezien iets anders van gemaakt, overigens met behoud van de inhoud. Ik zou eigenlijk aan het amendement willen toevoegen, voor 'het gaat over de orde van de dag': wijzigt artikel 20 van de verordening zuiveringsheffing 2017, dat bedrag € 94,27 in € 93,50, dan sluit dat ook juridisch aan bij de verordening. Je kunt dat ook bij de verordening als afzonderlijk amendement indienen.

De voorzitter: Ik ga even kijken of ik de tekst nog in beeld kan brengen, dat is wel handig. Dat kunnen we inmiddels. Anders moet je elke keer even naar die ...

De heer Fekkes: Ik kijk even naar de heer Van Kretschmar.

De voorzitter: Ja, komt eraan. Als we even, dan kan iedereen even meekijken. Hij staat wel op iBabs inmiddels, maar dan moet u elke keer heen en weer. We maken ons het even makkelijk.

De heer Fekkes: Het is natuurlijk zuiverder om dit punt bij de bespreking ...

De voorzitter: Nee, maar dan heeft iedereen direct, dan hebben we dat gelijk zo meteen in beeld zitten welke bedoeld wordt. Ja, oh, hij was er, hij is weer vertrokken. Nou nog ietsje groter. Nou, dat begint er al op te lijken. Mijnheer Fekkes, als u ons nog even meeneemt, dan kunnen we even meekijken en iedereen...

De heer Fekkes: Nou ja, als u akkoord gaat met de procedure dat we ook de verordening erbij trekken.

De voorzitter: Ja, maar goed, u had een voorstel in dat amendement om het te wijzigen.

De heer Fekkes: Ik zou dat voor 'het gaat over tot de orde van de dag' willen zeggen: wijzigt artikel 20 van de verordening zuiveringsheffing 2017 als volgt: € 94,27 wordt € 93,50. Dat zou hierin kunnen, maar je kunt het ook afzonderlijk in de...

De voorzitter: Maar dan kan dus de heer Van Kretschmar straks even reageren op wat hij daarvan vindt, daar ging het mij even om, om het precies te hebben.

De heer Fekkes: Dat even voor wat betreft de technische kwestie. Voor wat betreft de door de Partij van de Arbeid ingediende voorstel, amendement en motie. Overigens, motie moeten amendement zijn, want het is een verordening. Verordening kun je niet in motie wijzigen, volgens mij.

De heer Ranner: Voorzitter, even ter verduidelijking ...

De voorzitter: Ja, de heer Ranner.

De heer Ranner: Het is een motie of dat het gaat over een wijziging van een voorstel van u niet voorligt. Dus mijn verzoek is in feite daarmee om daar op een later moment dus met een voorstel te komen.

De voorzitter: Fekkes.

De heer Fekkes: Ik begrijp dat als de verordening ter bespreking komt, dat je dan met een amendement komt, een wijzigingsvoorstel.

De heer Ranner: Dit gaat over de kwijtscheldingsverordeningen, die staan nu niet op tafel.

De heer Fekkes: Ja, wij vinden het toch wat ver gaan. Het is toch van belang dat wij een buffer opbouwen om later ja, grootschalig van onze schulden af te komen. Volgens mij is dat meer effect dan wat hier wordt voorgesteld, dus we zullen dat niet ondersteunen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Zoete.

Mevrouw De Zoete: Dank u, voorzitter. Ook dank voor een heldere begroting. Er is in de commissie al heel veel over gedeeld, ik wil dan niet herhalen. Er zijn wel een aantal zorgen ...

De voorzitter: Zou u de microfoon iets dichterbij u toe willen halen?

Mevrouw De Zoete: Er zijn wel een aantal zorgpunten die ik op dit moment wel graag onder de aandacht wil brengen, en dat is onder andere de interne bureaucratie. We komen daar regelmatig voorbeelden van tegen en dan zijn er ook nog dingen als een verouderd bestuursinformatiesysteem, het achterlopen met digitaliseren, dat zijn dingen die ons wel zorgen baren. We komen daar in de volgende commissievergadering weer op terug. Dan maar even meteen over de kwijtschelding. Ik was in de veronderstelling dat er geëvalueerd zou worden, uitgebreid, de motie is aangenomen, naar aanleiding van de motie is aangenomen over de versoering van het kwijtscheldingsbeleid. Dus na een jaar zou gekeken worden van ja, hoe gaat dat nu? Ik denk dat het algemene gevoel er wel is dat de versoering een succes is, met complimenten voor de RBG, de zorgvuldigheid waarmee ze dat doen. Worden net wat voorbeelden over waar het is misgegaan, ook dat zal ongetwijfeld voorkomen, maar in grote lijnen is het toch een zeer degelijke en zorgvuldig beleid. Alleen, de RBG gaf ook aan dat tweede stap, de gehele afschaffing van de kwijtschelding, veel moeilijker zou worden. Er komen meer schrijnende gevallen en de 90% betalende, zoals nu, zal echter niet gehaald worden. U kent ons standpunt, maar ik herhaal het nog maar eens: stop op de top, afschaffing van het kwijtschelding moet omgezet worden naar een veel eerlijker systeem waarbij het tarief bijvoorbeeld gekoppeld wordt aan watergebruik. Het is niet voor niets dat de Unie van Waterschappen zich volgend jaar gaat beraden over het belastingstelsel. Het zou een systeem moeten zijn waarbij de burger zelf invloed heeft op de hoogte van de

aanslag, en dat zou veel rechtvaardiger zijn. Na dit succes is de verhoging van de tarieven met 1,5% uiteraard ook onnodig, vandaar dat ik sympathie heb voor het voorstel, voor het amendement ligt bij de tarieven. Alleen het voorstel van de PvdA heb ik wel medeondertekend, omdat dat meer in lijn is met ons eigen idee. Dan nog iets over duurzaamheid. Delfland richt zich erop om 100% duurzaam te worden, maar dat wil nog niet best lukken, hè? Ondanks de lovende woorden, we lopen achter bij sommige andere waterschappen. Zelfs 100% groene stroom lukt nog niet, en nieuwe gebouwen zijn nog niet klimaat neutraal vanwege het historische deel. Dat is wel begrijpelijk, hoewel we er echt willen zijn van historische gebouwen die vrijwel klimaatneutraal zijn. Maar als het niet lukt, begrijpelijk, maar compenseer dat dan. Nu zijn we niet het enige waterschap dat wat duurzaamheid betreft wat achterloopt. Het is natuurlijk wel tekenend dat de duurzaamheidsmeter van waterschappen gestopt is in 2011. Toch gaat het andere wel lukken, zoals ik al zei, Vallei en Veluwe zou in 2019 uitstootvrij zijn. Dat kan alleen met slimme innovaties die ook een goede opbrengst hebben. Slimme innovaties kent Delfland wel, maar wat opbrengst betreft valt wat te leren. Bijvoorbeeld: het Medisch Centrum in Rotterdam trekt zich terug uit het Parksluizenproject, ze kunnen goedkoper uit zijn. Logisch, een project met een terugverdientijd van 30 jaar, en bij sommige van de Delflandse projecten is het nog langer, dat is niet meer van deze tijd. In elk geval dit project bij de Parksluizen zou moeten stoppen, tenminste totdat er een mogelijkheid is om het kostenefficiënt te doen. Tenzij het de bedoeling is dat het een educatief project wordt in de geest van: kijk eens hoe de mensen in de jaren '10 hebben lopen stobben. Dan als laatste, nou goed, nee, ik hou het hierbij. De rest is eigenlijk al gezegd.

De voorzitter: Dank. De heer Simon.

De heer Simon: Dank u wel, voorzitter. Het lijkt een beetje dat we de programmabegroting benaderen als een kadernota, ik hoor heel veel beleid, dat is wel interessant. Ik weet niet of dat helemaal de bedoeling is, maar ik kom daar, ik wil daar graag aan aanhaken. Laat ik eerst over de programmabegroting praten. De financiële kaders zijn helder, hè? Bezuinigingsoperatie, helemaal helder, maar het verzandt inderdaad heel snel richting beleid. De omgevingswet komt eraan, de chemische waterkwaliteit is niet op orde, we hebben het over grondwater, en daar is allemaal geen beleid voor. En dat is wel een signaal dat we hier horen onder alle mensen. Voor het beleid dat u hiervoor heeft is duurzaamheid heel belangrijk, ik ben blij dat de vorige spreker daar al is op ingegaan. De 50Plus heeft het over exoten, nou dat vinden wij ook wel een heel belangrijk beleidsmatig puntje. Tijdens de coalitie-onderhandelingen en het coalitieakkoord heb ik ooit een vraag gesteld aan de hoogheemraad Houtzager of het mogelijk is om een portefeuillehouder dierenwelzijn in te stellen. Ik ben wel eens heel benieuwd hoe dat is gelopen, zeker nu beleidsmatige aspecten steeds vaker op de agenda staan. We hebben het natuurlijk niet alleen over exoten, maar ook over muskusratten, vissen. Het is misschien wel eens het overwegen waard, omdat het natuurlijk heel versnipperd is bij verschillende portefeuillehouders, en ik kan ook meteen een link leggen naar de duurzaamheid, om daar maar eens een keer portefeuillehouder voor aan te wijzen. De vraag is wel: is voor al deze beleidsaanpassingen wel budgettaire ruimte? De heer, moet ik dan zeggen VV-lid, Marcel Belt, collega, de heer Belt, misschien moet ik ook maar op yoga, geeft dat ook aan. Interessant is wel de voorkant van deze programmabegroting. Ik weet niet of u het hebt gezien, maar daar zie ik groene daken, zonnepanelen. Nou, dat is een mooie vergezicht. Kom ik terug op misschien wel persoonlijk puntje. Ik zit hier alleen, mijn collega is helaas afwezig, ze bedankt voor de steunbetuigingen die al zijn geuit. Ze heeft wel een verzoek aan mij ingediend: laat alsjeblieft het fruitmandje duurzaam zijn, zodat we in ieder geval die 100% duurzame inkoop kunnen houden. Dank u wel.

De voorzitter: Het woord is aan mevrouw Hilders.

Mevrouw Hilders: Dank u wel, voorzitter. Het college is goed op stoom met de uitvoering van de speerpunten ...

De voorzitter: Kunt u de microfoon nog iets dichterbij zetten?

Mevrouw Hilders: Van het coalitieakkoord en dat zijn heel belangrijke VVD punten. Het is heel goed dat we eindelijk de schuld kunnen gaan aflossen, dat we komen tot een beheerste tariefontwikkeling. De VVD-fractie spreekt complimenten uit in de richting van het college en we weten natuurlijk dat in de organisatie ook hard aan gewerkt wordt en daar zijn we heel tevreden over, en verder is het heel goed dat we door het combineren van budgetten efficiënter gaan werken. Dan iets over bodemdaling. Het beleid van bodemdaling heeft urgentie voor de VVD. Nadat eerder is toegezegd dat in 2017 en 2018 tussenresultaten tegemoet konden worden gezien, staan nu 2019 in de begroting, maar de hoogheemraad heeft gelukkig in de commissie gezegd dat de visie op bodemdaling zeker een jaar eerder dan 2019 komt. In de commissie zijn opmerkingen gemaakt over bodemdaling in combinatie met de problematiek van wateroverlast en watertekort, en de VVD vindt het belangrijk om in dit dossier de kennis van de VV ook te gebruiken, dus er zitten mensen in die commissie die hebben daar verstand van en wij pleiten ervoor, bijvoorbeeld via een expertmeeting of een specifieke informatieve VV, om deze kennis binnenkort een keer aan te boren en daar niet mee te wachten tot 2019. Dan, ja, in de commissie BOB heeft hoogheemraad Houtzager gemeld dat het college een omgevingsplan Water overweegt, en daarvan heeft de VVD ...

De voorzitter: Welke commissie, mag ik nog even vragen?

Mevrouw Hilders: Pardon?

De voorzitter: U zei in de commissie BOB, maar daar was hoogheemraad Houtzager niet aanwezig, dus wij gaan even op zoek ...

Mevrouw Hilders: Oké, dan was het een middagcommissie. Ik vergeet altijd, GST, ik vergeet altijd die afkorting. Ja, sorry. En de VVD heeft daar met instemming kennis van genomen, maar de VVD heeft eerder immers haar zorg uitgesproken over de omgevingswet waarin het waterbeheerplan wordt opgegeven en wordt vervangen door een waterbeheerprogramma dat door het college wordt vastgesteld, terwijl in het beheerplan de kaderstelling door het VV werd geregeld, heeft het ministerie en Kamer gemeend dit beheerplan te moeten afschaffen. Nou, ik heb begrepen dat sommige juristen binnen deze organisatie zich afvragen of ze dit bij het ministerie wel door hadden. Gang van zaken is wel de reden dat de VVD en Delfland op zoek moeten gaan naar een andere manier van kaderstelling. We hebben in de werkgroep Monisme en Delegatiebesluit nagedacht over hoe dit zou kunnen en deze suggestie zou wel eens een heel goed alternatief daarvoor kunnen zijn, waarbij de VVD overigens pleit voor kaderstelling op hoofdlijnen in dit omgevingsplan Water. Dan de netto schuldquota, die ligt bij de gemeente tussen de 0% en de 100%, en voor waterschappen zou die krachtigste programmabegroting tot 300% mogen oplopen vanwege de investeringsintensiteit. Ik heb hiernaar gevraagd in de commissie, want het lijkt me eigenlijk niet te kloppen, ook gemeenten zijn soms grootschalig bezig met investeren. En de hoogheemraad, hoogheemraad Smits, heeft toegezegd dat hij daar beter naar zal kijken en heeft uitgesproken dat die 300% niet bedoeld is als norm en zeker niet tegen de achtergrond van de doelstelling uit het coalitieakkoord om de schuldpositie terug te brengen. Ja, we hebben al een paar keer gevraagd naar een overzicht van de risico's op één à twee A4's bij elkaar, zodat je ze ook in samenhang kunt bezien, dat is in de vorige VV toegezegd door hoogheemraad Smits en ik begrijp dat er aan gewerkt wordt en wij zijn in, ja, wij wachten dat af in gespannen afwachting, ja. Innovatie. Naast de vergezicht het coalitieakkoord moeten innovaties wat betreft de VVD aansluiten bij de behoeften van inwoners en bedrijven

en dat staat ook in het coalitieakkoord. Wij kijken uit naar de resultaten van het rondje wat hoogheemraad heeft gemaakt en dat binnenkort, begrijpen wij, een keer in D&H aan de orde gaat komen. Dan het besluit reserve PPS. Delfland heeft geld overgehouden, de VVD-fractie is verheugd dat de voornemens uit het coalitieakkoord en goede uitvoering van dat beleid door het college ertoe heeft geleid dat we nu kunnen overgaan tot een extra verlaging van het zuiveringstarief. Dat is een trendbreuk, de tarieven gingen de afgelopen jaren alleen maar omhoog. Het is veel beter dan in de begroting voorzien zelfs, want een bevrozing van het tarief houdt in dat wij zelfs geen inflatiecorrectie toepassen. Wij hebben gezamenlijk een amendement opgesteld om conform het coalitieakkoord het voordeel waar ik eerder van spraak te verwerken in het zuiveringstarief, en de VVD is er alles voor om jaarlijks alsnog te bezien wat er ruimte is voor verdere verlaging. Bij de herfinanciering heeft de VV besloten om de winst van 22 miljoen te doteren aan de nieuwe reserve tariefdeemping zuivering. Dit in jaarlijkse tranches van het gemiddelde van 1,3 miljoen tot en met 2033. En nu blijkt dat het jaarlijkse "overschot" binnen de herfinanciering groter is. De begroting stelt voor om daarvoor een Reserve Resultaatregalisatie PPS in te stellen. Het overschot boven de 1,3 miljoen wordt dan jaarlijks in de nieuwe reserve gestort om te sparen voor de slechte jaren 2031 tot en met 2033. Dat gat is trouwens globaal aangegeven in de grafiek bij het herfinancieringsbesluit. Dit extra overschot is nooit naar de VV gecommuniceerd, noch in de aanloop naar besluit, noch in het besluit zelf. Er zijn ook geen detailcijfers over: De eerder aan de VV voorgelegde herfinanciering grafiek en de tabel toont alleen de gemiddelde 1,3 miljoen per jaar. De VVD heeft in een vroeg stadium gevraagd om gedetailleerde onderbouwing en uitsplitsing van de jaarlijkse extra winst die tot en met 2033 naar die nieuwe reserve zou gaan, en hoogheemraad Smits heeft in BOB een tijdlijn van de accountant toegezegd, maar die hebben wij nog niet. De slechte jaren geven een fors financieringstekort, maar waarom moet daar 14 jaar van tevoren al voor gespaard gaan worden? Temeer omdat de tekst met de tabel en het herfinancieringsbesluit benadrukt dat er in die slechte jaren hooguit een miniem kasstroomnadeel optreedt. Waarom dit geld niet sneller nuttig maken, met name voor de schuldaflossing, zodat richting 2031 langs een andere weg opvangruimte ontstaat? Ook bestaat er een probleem met het gemiddelde van die 1,3 miljoen dat jaarlijks naar tariefdeemping hoort te gaan. In de begroting staat nu dat jaarlijks alles naar boven wordt afgeroomd, maar dat betekent dat het gemiddelde vanaf 2025 niet meer gehaald wordt, temeer omdat de ondermaatse winsten 2016 gecompenseerd moet worden. Zie de bekende tabel die een omslagpunt toont van ruim meer naar ruim minder. Dubbele afroeping dus: er zou vanaf 2017 te veel geld aan de beoogde reserve worden gedoteerd, terwijl de reserve tariefdeemping een tekort oploopt, dat kan niet. Dit is dus een zeer onaangename verrassing, wij willen graag toelichting van beide hoogheemraden, maar dan nog. Totdat de accountcijfers er zijn is niet helder wat de begroting hier nou echt betekent. Dit punt moet dus nu eigenlijk geschrapt worden. Als de nieuwe reserve terecht blijkt, dan hoort die expliciet bij het VV-besluit ingesteld te worden, het moment daarvoor is de jaarrekening. De VVD behoudt zich dus als deze begroting toch aangenomen wordt het recht voor om dit voornemen dan alsnog af te voeren. Het college kan nu ook zelf geen verantwoord besluit nemen, ook zij kent de exacte financiële gevolgen niet. De VVD wil dus de toezegging dat geen uitvoering aan dit deel van de begroting wordt gegeven totdat DB en de VV volledige helderheid hebben. Dan wilden wij graag nog iets opmerken over handhaving. In ons gebied hebben wij het grootste glastuinbouwgebied ter wereld en wij vinden dat er extra geld moet komen voor de handhaving en samen met de sector de uitdaging aanpakken om de waterkwaliteit veel beter in orde te krijgen. Nu Delfland stopt met doorspoelen is er volgens de VVD-fractie ruimte om de vrijgekomen capaciteiten en middelen in te zetten voor handhaving, we doen een oproep daartoe aan het college. Dan, even kijken, heb ik nou alles? Ja, nou, het amendement dat de coalitie, wat we met de coalitiepartijen hebben ingediend, het zal duidelijk zijn dat wij dat steunen. Het amendement en motie van de PvdA daar willen we, of wilt u dat nu al weten? Of komt dat in de tweede termijn?

De voorzitter: Ja, u hebt het al gesteund door het in te dienen, dus tenzij er nog een verrassing is?

Mevrouw Hilders: Oké. De VVD-fractie is geen voorstander van het inkomensbeleid door waterschappen, bovendien vinden wij dat verlaging van het tarief aan een ieder in het beheersgebied ten goede moet komen en niet aan een specifieke groep. Dus wij kunnen ons, wij gaan dat amendement, motie PvdA zeker niet steunen. Dank u wel.

De voorzitter: Dan de heer Kuijvenhoven.

De heer Kuijvenhoven: Ja, dank voorzitter. Wat valt er als hekkensluiter nog te melden? Een heleboel, ja ja. Maar we hebben er... ja ja. Na het technisch spreekuur en alle commissies waar tal van zaken al uitvoerig aan de orde zijn geweest, kan ik het denk ik vandaag kort houden. De complimenten die zijn uitgedeeld vandaag en ook in een commissie, die deel ik. Het is weer een doorwrocht stuk met tal van facetten en dat heeft de betreffende hoogheerraad en de organisatie weer goed gedaan, wat mij betreft. Kernwoorden in deze begroting, dan is het een solide financieel beleid, positieve resultaten, exploitatieresultaten en een goede beheersing van de schuldenpositie, en dat zijn nou inderdaad ook de dingen die we hier terugvinden in dit stuk en waar we ook naadloos de relatie met het coalitieakkoord terugvinden, alsmede wat recenter de kamerbrief, de kadernota. En dat geldt niet slechts de begroting, dat geldt ook de meerjarenraming, maar spraken is van een grote soliditeit en het halen van geformuleerde doelen, of het streven naar de geformuleerde doelen. Ook vandaag is het dan over tafel gegaan, de prestatieindicatoren. Goede start, maar het is al gezegd, ook in de commissies en ook vandaag: er valt nog wel wat aan te sleutelen, dus in die zin, hè, ook al is het soms nog wel wat trial and error, maar we weten wat ons te doen staat op dit vlak en het zal een goede uitbreiding zijn van het instrumentarium om de organisatie op al zijn merites te kunnen beoordelen. Waar ik overigens het stuk overziende wel behoefte aan heb, wat de informatieve waarde zal verhogen, is een gecompriëerde staat van baten en lasten of een exploitatierekening. In de inleiding wordt breedvoerig ingegaan en ingezoomd ook op tal van balansrelateerde zaken, terwijl ik nou ook juist daar terug zou willen zien, al is het maar een A4'tje, de gecompriëerde programmabegroting. Natuurlijk, ik weet ook dat verderop in het stuk bijlagen, nou, zoveel daar staan alle kostencomponenten en de opbrengsten naast elkaar, maar het gaat mij juist ook om de facetten die spelen bij de programmabegrotingen waarbij dan ons oordeel over kunnen geven. En dat past prima bij de inleiding maar ook ingezoomd wordt op die balansaanleggenheden. Over die balans aan sprekend, dan zien wij dat, en daar spreekt de tabel op bladzijde zes goed van, dat geeft er ook inzicht in, hoe onze eigen vermogen is opgebouwd, naast algemene cijfers kennen we daar evenwel een egaliseringsreserve, wij kennen een herfinanciering PPS, wij hebben de demping van de zuiveringsheffing hier al aan de orde gaat, we hebben een reserve 'niet vrij te besteden'. Kortom, we hebben het ons nogal lastig gemaakt, het begint bijna iets voor fijnproevers te worden, in ieder geval de argeloze toeschouwer haakt hier al lang af. Ik heb, in de BOB is al even stilgestaan bij in ieder geval het aankleden van de toelichting op wat dit punt betreft, door ieder geval in de meerjarenraming ook aan te geven welke effecten de resultaten hebben op deze reserves, zodat we ook bij de beoordeling van de meerjarenraming kunnen zien: wat betekent het nou voor het verloop van het eigen vermogen? En ik heb ook begrepen dat de portefeuillehouder daar welwillend naar zal kijken, dus daar komen we ongetwijfeld verderop terug. Nou voorzitter, ik ga niet in op de beleidsterreinen waar net al van gesproken wordt over waar praten we over, de begrotingbeleidsterreinen, dat is gevoeglijk aan de orde geweest. Het CDA steunt de begroting zoals hiervoor ligt. Wij steunen ook het amendement, amendement wat door Gebouwd is ingediend. En ik heb het niet zo de neiging om de motie PvdA, CU-SGP te steunen, wat mij betreft zijn de uitgangspunten die destijds zijn geformuleerd en de motiveringen om te komen tot deze kwijtscheldingsprocedure, de argumentatie is nog steeds valide wat ons betreft. En daar waar gepreludeerd wordt op mogelijke wijzigingen vanwege de activiteiten waar de unie nu mee bezig zijn, ja, dat lijkt mij iets te ver in de toekomst liggen. Wij kennen allemaal de snelheid waarmee dit

soort wijzigingen doorgevoerd worden, dus dat lijkt ons op de korte termijn niet dienstig voor deze zaak. En daar wil ik het bij laten.

De voorzitter: Dank u wel, dan zou het college antwoord geven. We gaan van rechts naar links, we beginnen bij hoogheemraad Smits en dan gaan we iedereen die een vraag heeft, en ik eindig alfabetisch ook bij collega Ter Woorst.

De heer Smits: Dank u wel, voorzitter. In de eerste plaats ieder geval dank voor alle complimenten die VV-breed zijn geventileerd over de inhoud en de kwaliteit van de begroting. Dit is voor mij ook een moment om al diegenen die onder leiding van onze directeur-secretaris gewerkt hebben aan de voorbereiding van die begroting te complimenteren, ook te bedanken voor hun bijdrage om tot dit stuk te komen. Ik zou op hoofdlijnen kunnen reageren op een aantal punten die naar voren zijn gebracht, maar ik geef er toch de voorkeur aan om via de route van de sprekers zoals die zijn aangekondigd en gehanteerd om de verschillende vragen te beantwoorden. Maar vooraf wil ik een enkele opmerking maken naar aanleiding van de opmerking die mevrouw Van der Most van Delen Achter de Duinen heeft gemaakt. Bijna een jaar geleden dat wij elkaar voor het eerst in de VV hebben ontmoet in het kader van het dossier dat heeft geleid tot een versoering van het kwijtscheldingsbeleid. U heeft een drietal concrete vragen gesteld. De eerste ging over een situatie waarbij een moeder zonder vermogen geen huisbezoek zou hebben gehad. Nou ja, dat is een casus op een persoon toegesneden. Ik zou die graag van u willen incasseren, dan ga ik dat na, zoals ik dat ook voor een andere situatie die u hebt aangetuigen heb gedaan, waarbij sprake zou zijn dat er aanslag werd gelegd ondanks het feit dat er geen vermogen was, maar uit onderzoek bleek dat dat wel het geval was. Datzelfde met betrekking tot de inning van de incasso's die in 2005, ik ga ervan uit dat inderdaad uw versie juist is. Als je een incasso afgeeft, dan geef je daarmee ook een machtiging af. Maar ik wil bij u even zekerheidshalve checken, maar ik ga er vanuit dat als je in 2005 machtiging afgeeft, dat hij ook nog geldig is en dat derhalve op het moment dat de RBG aanleiding heeft om te kunnen acteren dat ze dan dat ook doet en incasseert. En ten aanzien van de kwijtschelding over de watersysteemheffing waarover u opmerkingen maakte, alsof daar de kwijtschelding niet meer zou worden gehanteerd, dat is er geen delen waar. Ik bedoel, de kwijtscheldingssystematiek zoals wij die kennen voor de watersysteemheffing is nog volledig intact. Uiteraard zijn er bepaalde spelregels en die moeten worden gevolgd, maar als je daarvoor in aanmerking komt, dan krijg je die ook. Dan de heer Van Kretschmar. Die heeft namens Gebouwd en namens de coalitie een amendement ingediend om de tarieven zoals die in de begroting zijn voorgesteld anders in te vullen. Met andere woorden: er is een keuze gemaakt om het tarief vast te prikken, te bevriezen, en dan vervolgens om die bevriezing door te laten lopen in de komende jaren. Ja, afhankelijk had het college de idee van het is misschien verstandiger om gedurende een aantal jaren de voordelen die kwijtschelding oplevert, dat we die opsparen, dat we die in een reserve stoppen, zodat je op een gegeven moment een flinke daling kunt laten doorvoeren van de tarieven. Maar u heeft ons gewezen op de afspraken in het beleidsakkoord, daar staat inderdaad in dat de voordelen van de kwijtschelding terstond, dat is geloof ik letterlijk het woord, zal moeten worden verrekend in de tarieven. Wat dat betreft meld ik u dat het college graag bereid is om dat amendement positief te waarderen. Dan heeft u een aantal opmerkingen gemaakt over de prestatieindicatoren. Dan herhaal ik eigenlijk wat ik ook in de commissie heb gezegd: er is een afspraak gemaakt ook dat, dat punt is destijds ook door Gebouwd naar voren gebracht, dat heb ik gezegd: we gaan aan de slag met die prestatieindicatoren, maar geef ons wel de ruimte te zeggen een beperkt aantal prestatieindicatoren te leveren, want daar zitten grote hoeveelheden werk achter. Nou, die prestatie is geleverd door de medewerkers. Maar ik heb wel gezegd: we gaan met elkaar blijven in discussie blijven en proberen die PI's te vervolmaken en misschien ook sommigen te vervangen. Dus als u op dat punt suggesties hebt, ben ik daar graag voor beschikbaar. We blijven werken aan de verbetering van dat hele systeem en we zullen daar ook in het komende begrotingsjaar extra aandacht aan geven. Ze zijn dus nog

niet perfect, nog niet klaar, het moet vervolmaakt worden. Dan heeft mevrouw Dijkshoorn een opmerking gemaakt, ook over het kwijtschelding. Ze is positief op de wijze waarop de kwijtschelding wordt uitgevoerd, iedereen is eigenlijk daar tevreden over. Ik wil nog eens een keer in herinnering roepen het werkbezoek dat we hebben gebracht, 19 oktober, naar de RBG, waar heel duidelijk is gebleken dat er een zorgvuldig beleid wordt gevoerd door de RBG. En ik kan u ook melden dat de ombudsman, de nationale ombudsman, een onderzoek heeft ingesteld naar de kwijtschelding. Dat is nog een conceptrapport, maar ik heb dat mogen inzien en de bevindingen van de ombudsman zijn positief met een kleine kanttekening. Het laat zich zelfs aanzien dat ombudsman de methodiek die wij hebben gehanteerd als voorbeeld wil stellen voor andere overheden, dus daar ben ik op zich heel blij mee dat het aspect van de zorgvuldigheid die iedereen hier heeft genoemd en waarvan ik ook vind dat wij die absoluut moeten betrachten bij dit hele dossier, dat dat ook door anderen wordt bevestigd. Nou, in dat kader wil ik ook melden dat ik als het gaat over de kwijtschelding regelmatig overleg plegen met de verschillende wethouders sociale zaken vanuit ons gebied. Soms is dat lastig, soms gaat het heel erg goed, maar wij proberen daar afspraken te maken en bepaalde knelsituaties die er zijn toch tot een oplossing te komen. Dus ik probeer zoveel mogelijk met allerlei actoren die er in dit gebied zijn een aantal scherpe kantjes die er zijn vanaf te halen. En mevrouw Dijkshoorn heeft ook gesproken over het percentage oninbaar, dat is dit jaar bij de kwijtschelding enorm meegevallen. Wat we uiteindelijk aan ontvangsten binnen hebben gekregen is eigenlijk boven verwachting en boven wat wij begroot hebben, maar we houden er wel rekening mee, ook anderen hebben er opmerkingen over gemaakt, dat nu wij de volgende 50% gaan incasseren, dat het dan nog moeilijker zal worden. Dus het percentage oninbaar is in de begroting wat hoger dan dat het in het afgelopen jaar was. De heer Ranner heeft een aantal opmerkingen gemaakt over de prestatieindicatoren. Ik heb daar goed naar geluisterd, ik neem dat ter harte, ik heb daarnet al een aantal opmerkingen over gemaakt. U heeft een aantal opmerkingen gemaakt over wat u matig en slecht vindt, maar daar zullen de andere collega's ook op reageren. Maar u heeft uitvoerig stilgestaan ook bij het dossier van de kwijtschelding, wat ik begrijp, omdat het vanuit uw visie een punt is waar u altijd grote bezwaren tegen het gemaakt, en dat bij herhaling ook kenbaar heeft gemaakt, ook dit keer, ook in de vorm van een motie die u heeft ingediend, die ik gelezen heb en waarvan ik u helaas moet melden dat ik de aanvaarding daarvan aan de VV ontraadt, omdat dat consequentie zou hebben voor de inhoud van onze begroting. Ook hier wil ik nog een keer melden dat, daar maakt u opmerkingen over, dat bij de watersysteemheffing de kwijtschelding zoals die er was volledig blijft. En in uw bijdrage heeft u denk ik nog onvoldoende verdisconteerd dat er een amendement in aantocht was van de collegepartijen over de tarieven, want u zei: ja, de tarieven zouden in 2017 stijgen. Daar heeft u formeel ook gelijk in, als je in de begroting leest. Maar door het amendement van de coalitiepartijen wordt daar een andere tent bij ingezet.

De heer Ranner: Bij interruptie, voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Ranner: Dat was mij niet eerder bekend en bovendien het was mij niet bekend dat u dat amendement zou overnemen.

De heer Smits: Ik maak u ook in genen delen een verwijt, maar u mag van mij ook niet de indruk overhouden van dat ik het geheel eens zou zijn met hetgeen u naar voren heeft gebracht. De kwijtschelding, daar heeft u extra aandacht gevraagd aan de huisbezoeken. Dat is een werkbezoek ook, mevrouw Van Hijckama Vlieg was daarbij, bij dat werkbezoek. Daar wordt heel veel aandacht aan gegeven, maar het gebeurt natuurlijk niet in alle gevallen dat ook echt iedereen bezocht wordt. Vaak zijn ook mensen niet thuis, maar waar die mogelijkheden er wel zijn, vinden huisbezoeken wel plaats. En mochten daar allerlei misverstanden zijn dan

hoor ik dat graag. Dan kunnen we daarmee aan de slag gaan. De commissie van de unie die zich buigt over de belastingen had gehoopt eerder een rapportage te kunnen doen met concrete voorstellen. Dat gebeurt niet. U kunt zich voorstellen volgend jaar zijn er Tweede Kamerverkiezingen. Er moet een kabinet worden gevormd dus ik denk dat deze commissie wacht op de afronding van dat stramien. Dan is het denk ik handiger, dan heeft men ook wat meer tijd om een aantal concrete voorstellen te componeren. En u bent zelf ook nog al betrokken in de zijlijn met het hele gebeuren dus u bent waarschijnlijk beter zelfs op de hoogte dan ik. Medio 2017 is dat advies gereed. En ik hoop dat in elk geval voorstellen bij zijn. Water Natuurlijk heeft ook in die richting waar een aantal opmerkingen gemaakt. Dat belastingvoorstellen komen die de burger prikkelen om de awareness als het ware ook in de praktijk toe te passen. Maar goed, daar kunnen we zelf te zijner tijd een eigen bijdrage aan leveren. De heer Nanninga heeft gerefereerd aan het amendement van de coalitie waar ik net op gereageerd heb. De medicijnresten, ik ga ervan uit dat een van de collega's daar op reageert. Hebben ook opmerking gemaakt over hoe ga je om met nieuw beleid? De coalitie heeft in het beleidsakkoord een aantal afspraken gemaakt. Nou, die gelden voor vier jaar. Is alles in beton gegoten? Nee. We hebben ook afspraken gemaakt dat wij nieuw bereid beste willen en oppakken, maar dan moet je oud beleid invoeren om daarmee de begrotingsdiscipline intact te laten.

De heer Nanninga: Voorzitter, interruptie.

De voorzitter: Nanninga.

De heer Nanninga: Dank u, voorzitter. Ik heb letterlijk de tekst van uw begeleidende brief overgenomen en daar staat ook in dat daar ruimte is hiervoor. Dus u maakt nu een voorbehoud. Ik neem aan dat u achter de begeleidende brief staat?

De heer Smits: Dat sta ik ten vollen en als er in de geschiedenisboeken duikt dan zult u ontdekken dat er een VV-lid was wat te pas en te onpas opmerkingen heeft gemaakt over de medicijnresten. En ik heb de indruk dat ik dat VV-lid vrij goed ken dus dat is een dossier wat mij ook zeer beroerd en zeker als er van overheidswege dus de regering allerlei maatregelen komen Tweede Kamer dan zullen we ermee aan de slag moeten en wellicht is het goed om daar pas op voor sorteren. Het zijn punten die overigens in het college regelmatig bediscussieerd worden. U heeft opgemerkt kwijtscheldingen hebben geen goed aangepakt, blijf oog houden voor de allerzwaksten. Ja, dat vind ik ook. En ik wijs in dit geval ook nog eens een keer op het rapport van de ombudsman wat ik binnenkort als dat beschikbaar is u graag ter lezing aanbeveel. Nou, dan de heer Belt. Is er ruimte in de begroting voor nieuwe uitdagingen? Ja, zeker wel. Ik word omringd door zeer ambitieuze collega's. We proberen daar ook zoveel mogelijk inhoud aan te geven. Overigens dat heb ik wel eens eerder opgemerkt, we zijn fors aan het bezuinigen. We maken ook stappen met onze tarieven. Dat levert veel geld op en als je naar de grafieken kijkt, ik meen op bladzijde vier van de begroting. Dan zie je dat de schuldquota enorm afneemt. En dat moet ook want we hebben een torenhoge schroef. We zijn een van de allerhoogste van alle waterschappen, maar tegelijkertijd kun je zeggen dat je daarmee in de toekomst ook weer leencapaciteit creëert voor als je tegen nieuwe problemen aanloopt. Dat kunnen bijvoorbeeld medicijnresten zijn of allerlei andere dingen. Dus het bezuinigen nu is niet alleen een vervelende maatregel, maar het is ook een perspectief wat ruimte biedt voor de toekomst. Energie neutraal, ik hoop dat u mij daarbij gaat helpen. Ik zal best energieneutraal willen zijn. Ik zal best op een van onze waterzuiveringsinstallaties een aantal windmolens willen plaatsen, maar ik moet u zeggen dat we daar in nogal gedwarsboemd worden door provinciale staten. In het beleidsakkoord van het college staat er wel een opmerking, maar ik heb ontdekt in mijn tocht om daar wat beweging in te krijgen dat sommige fracties in de staten dit blokkeren. Maar ik blijf daarmee doorgaan en ik ben op het ogenblik ook een gesprek met allerlei andere mensen om te kijken naar

andere vormen van alternatieve energie, zonnepanelen en dat soort zaken. We hebben pas de innovatiedag gehad waarbij een aantal leuke initiatieven zijn geventileerd. Dus het is mijn ambitie wel om op dat terrein ook wat te scoren. Mevrouw Jans heeft ook een opmerking gemaakt over de kwijtschelding. Goed dat u nog eens een keer wijst op de website van de RBG. RBG is toch een organisatie - is overigens de allergrootste belastingorganisatie van heel Nederland, wat heel veel mensen niet weten - die wel goed functioneert en ook door anderen belastingbureaus, kantoren, net wat je noemen wilt, van de gemeente als voorbeeld wordt genoemd hoe je zou moeten functioneren en hoe je moet werken aan het optimaliseren van bestanden. Nou, u heeft gezegd, dat heb ik ook andere geantwoord, hou oog voor kwetsbare gevallen. Dat moet zeker de situatie zijn. De heer Fekkes, exoten, omgevingswet, een van de collega's zal daar op reageren. Mevrouw De Zoete, interne bureaucratie, kwijtschelding, heeft u een aantal opmerkingen over gemaakt. U veronderstelde dat er een evaluatie zal plaatsvinden. Ik denk dat ik in de commissie BOB maar ook in deze begroting en ook door middel van het werkbezoek verantwoording heeft afgelegd over hoe wij omgaan met het kwijtscheldingsdossier. Daar blijf ik mee doorgaan. Ik blijf ook met de wethouder Sociale Zaken praten, afspraken maken en ik probeer ook richting de RBG wanneer we praten over een nieuwe aanslagronde, de informatie die we bij de enveloppe naar de belastingbetalers te optimaliseren. De tweede stap, dat is een terechte opmerking van u, die wordt lastiger. Ik bedoel, de eerste € 50 kon je bij wijze gemakkelijk binnenhalen. Als het € 100 wordt dan is dat voor sommige mensen wellicht inderdaad een lastige stap. Alhoewel het mij en u waarschijnlijk ook verrast heeft hoe gemakkelijk er toch aan het eerste percentage van 50, 60 en 80 en later bleek zelfs 90% van de mensen wisten te motiveren om toch te betalen. U heeft ook gesproken over duurzaamheid. Groene stroom, heb ik net op gereageerd, belangrijk punt. Parksluizen, ja jammer dat het academisch ziekenhuis, het Erasmusziekenhuis zich uit het project heeft teruggetrokken, maar dat moet geen reden zijn voor ons om te zeggen van: Nou, dat is dus een mislukt project. In de omgeving van Parksluizen ligt museum Boijmans Van Beuningen. Die gaan uitbreiden. Die hebben ook nodig voor hun kelders en dat soort zaken. En we leggen op het ogenblik lijnen uit in die richting - of wellicht in combinatie met de Rotterdamse hogeschool - dit project toch weer van de grond te krijgen. Het is te interessant om het te laten lopen. De heer Simon, dank. Duurzaamheid, u mag mij best op dat punt ertoe brengen om te zeggen van: Nou, probeer daar een schepje bovenop doen. Tijdens de duurzaamheid, tijdens de innovatiedag ontmoette ik ook een hele aantal mensen die met name op dat punt mij hebben aangesproken en daar hebben we nog wel een aantal dingen te doen en het motiveert mij ook om daar als het ware toch weer een schepje bovenop te doen. Ik noteer dat als extra huiswerk wat ik meeneem. Mevrouw Hilders, ja u heeft een opmerking gemaakt over de herfinanciering van de Harnaschpolder. Wij hebben destijds een besluit genomen om een waterzuiveringsinstallatie, een rioolzuiveringsinstallatie te bouwen op de Harnaschpolder. Is gekozen voor een PPS-constructie waarbij consortium daarmee aan de slag is gegaan. Dat is eigenlijk voorbeeldig verlopen. Het functioneert ook erg goed. En wij betalen voor de inspanningen die daar worden verricht. Daar zijn door het consortium leningen afgesloten om die te bouwen en te kunnen laten functioneren. Wij betalen daarvoor als Delfland. Toen de rente lager werd, is het idee ontstaan binnen het college: Zouden wij dat niet kunnen herfinancieren? Dat hebben wij gedaan en globale berekening wees uit dat het ons een voordeel zal opleveren. Dus was de Waterschapsbank geweest die ons daarbij heeft geholpen. Als je dat voor dat punt moet incasseren dan moet je dat ook niet laten lopen. Waarbij wij hebben gezegd: Nou, dat voordeel dat zou ook ten goede moeten komen aan een verlaging van onze vrij hoge tarieven. Tegelijkertijd moet ik opmerken dat bij de herfinanciering daaraan voorafgaand door het consortium leningen waren afgesloten die expireren in 2030 terwijl het contract wat wij hebben met het consortium wat dat Harnaschpolder runt, loopt tot 2033. Nou, dat houdt in dat na 2030 dus op 31, 32 en 33 wij de financiering van het runnen van de Harnaschpolder voor onze rekening mogen nemen. Dus er is gedacht laten wij uit het voordeel wat we behalen van de herfinanciering apart houden. Dan is dat alvast geregeld. Bij dit hele traject is een klankbordcommissie, verschillende leden uit uw VV hebben daarin geparticipeerd. En daar zijn al die informaties gewisseld waarbij

steeds gesproken is over een nettobedrag wat er over zou schieten voor de tarieven bij 1,3 miljoen, 1,2 miljoen, 1,5 miljoen. Het is geworden 1,3 miljoen. Het wordt waarschijnlijk zelfs nog ietsje hoger. Maar wat ik voorstel is het is een dossier van allemachtig ingewikkeld is. Het is heel zorgvuldig voorbereid. Ik wil niet dat er binnen de VV ook maar enige twijfel bestaat over dat deze procedure niet zorgvuldig zou zijn gedaan. Dus mijn voorstel zou zijn om op dit onderdeel van de begroting te zeggen van laten wij bij de eerstvolgende vergadering van de VV een voorziening treffen. Dat er in elk geval ruimte is, een hopje, een haakje waarin je dat bedrag stopt en dat wij vervolgens op een later moment een definitief besluit nemen over dit dossier, want ik heb inmiddels de accountant gevraagd, het is een ingewikkeld dossier, wat ik net al zei, ik wilde daar geen ruis over ontstaat, dus ik heb de accountant gevraagd: Wilt u dit voor ons nog eens een keer op een rij zetten? Wat hebben we nou precies in die afgelopen maanden gedaan en wat is de bedoeling geweest zodat de accountant dat op een rij kan zetten en wij daarover kunnen discussiëren, kennis van kunnen nemen. Dan hebben we in elk geval de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht bij dit dossier, want ik wil echt niet dat daar op enige wijze ruis over ontstaat. Dus mijn voorstel is en dan kom ik met een voorstel in december voor een voorziening. En dan zou ik de discussie wil afronden op het moment dat wij de jaarrekening 2016 in het jaar 2017 dat is, denk ik, in maart, vaststellen. De accountant heeft overigens wat tijd nodig. Het is einde van het jaar, dat is bij accountants überhaupt een grote drukte. Dus ik heb wat speelruimte nodig, maar ik denk dat hij dit jaar, maar in elk geval tijdig voor die discussie dat stuk beschikbaar kan hebben.

De voorzitter: Mag ik even vragen?

Mevrouw Eekhout: Voorzitter.

De heer Van Haersma Buma: Een moment, een moment. Even een verduidelijking voor iedereen. U praat over voorziening. U bedoelt, u komt met een voorstel namens het college om een reserve in te stellen, de vulling volgend jaar bij de rekening te doen? Ik doe het maar in populaire termen, maar dan hebben we die gehad. Mevrouw Eekhout, gaat uw gang.

Mevrouw Eekhout: Mag ik de Hoogheemraad daar een vraag over stellen? Op dit moment weet niemand, ook het college niet over welke bedrag wij het hebben boven de 1,3 gemiddeld, behalve het bedrag dat nu in de stukken staat voor 2017. Waarom houdt u er in die zin zoveel tijdsdruk op dat u nu zegt: Wij gaan niettemin u in december al vragen om die nieuwe reserve in te stellen voor iets waarvan ook wij als college nog niet weten of we hem gaan vullen of waarmee we hem gaan vullen en op het wel nodig is om hem te gaan vullen? Want deze organisatie klappt van het geld wat op de plank ligt. Om te beginnen bij het weerstandsvermogen. Het gaat om iets waarin u gaat sparen voor over 14 jaar.

De voorzitter: Geen vraag, dit is een betoog, mevrouw Eekhout.

Mevrouw Eekhout: Nee, voorzitter.

De voorzitter: Jawel, u kunt uw vraag stellen.

Mevrouw Eekhout: Ik wil het graag even toelichten. Dank u wel.

De voorzitter: Je mag zo in tweede termijn ...

Mevrouw Eekhout: Nee, dit is een interruptie. Ik wil graag weten waarom het op deze manier nu met deze technische haast voor het instellen van die reserve zo volgens u moet gebeuren?

De heer Smits: Wij hebben bij de herfinanciering en de discussie daarover de afspraak gemaakt, steeds gesproken over een netto bedrag van 1.3. Wat ik moet erkennen dat is ook gecommuniceerd met de VV, er is op dat moment verzuimd om aan te geven wat het bedrag zou zijn wat van bruto naar netto geredeneerd beschikbaar was. Dat hadden wij toen moeten melden dat er een reserve moest worden gevormd. En we hebben toen geconcludeerd: Laten wij dat repareren op het moment dat wij de begroting 2017 bespreken. Vandaar dat het op bladzijde drie van deze begroting zo staat.

Mevrouw Eekhout: Een vraag, nogmaals, voorzitter. Waarom dan nu in december? U kunt er niet meer over zeggen dan nu in de begroting staat en zelfs dat is te veel. Waarom haalt u de hele bups niet gewoon naar het moment waarop we die jaarrekening 2016 behandelen? Want u hebt ook een klein overschotje in 2016 namelijk. Het stukje wat wij hebben bespaard wat nog net geen 1,3 is plus wat daarboven is en wat nog niemand kent.

De heer Smits: Ik denk dat wij langs elkaar heen praten. Ik zeg dit onderdeel van de begroting dat haal ik er nu uit. Dat zal mijn voorstel zijn. Daar nemen wij een besluit over dan is dat wat verder uitgezocht in december. Het lijkt mij zorgvuldig. Om het dan formeel af te tikken bij de jaarrekening 2016.

Mevrouw Eekhout: Voorzitter, ik heb net wat anders gehoord. Ik heb gehoord dat de reserve in december zal worden ingesteld. Dat wij dat voorstel krijgen, maar het al dan niet vullen, pas volgend jaar. Wat u nu zegt, is iets anders, namelijk dat we alles volgend jaar doen. Dat laatste zal verre mijn voorkeur hebben, want waarom zou je een reserve nu al in december gaan instellen terwijl je geen idee hebt wat je ermee wilt?

De voorzitter: Mevrouw Eekhout, de hoogheemraad Smits vervolgt zijn beantwoording van de vragen van de VV. Gaat u verder.

De heer Smits: Over die suggestie wil ik even nadenken en eventueel ook overleg met college. Ja, herstel. Dan de heer Kuijvenhoven. Hartelijk dank ook voor de complimenten. Ik kijk altijd heel erg scherp naar de CDA-fractie reageert omdat intern men altijd heel kritisch is. Dat is een beetje de stijl van het CDA. Intern kunnen we behoorlijk rollebollen, maar ik ben blij dat u tevreden bent over de begroting. Solide financieel beleid. U zegt van: Nou, wat ik wel graag zou willen zien en daar wil ik graag een toezegging opdoen, probeert in het vervolg tot een staat van lasten en baten te komen waardoor je wat gemakkelijker totaalbeeld hebt en daar allerlei conclusies aan kunt verbinden. En waar ik het ook mee eens ben, dat is overigens het punt wat ik al had uitgezet van: Probeer een wat scherper beeld te krijgen op het eigen vermogen en die verschillende reserves die er zijn. Kijken of we daar de komende maanden de slag in kunnen om ook qua presentatie en helderheid naar u toe wat dingen beter in beeld te krijgen. En daarmee kun je waarschijnlijk ook en dat is een terechte opmerking van u een beter beeld krijgen op het meerjarenbeleid. Dat waren de opmerkingen die ik wilde maken, voorzitter, in eerste termijn.

De voorzitter: Dan ga ik naar hoogheemraad Van Olphen.

De heer ...: Er is al wat gevraagd over medicijnresten.

De heer Van Olphen: Ik was de veronderstelling toegedaan dat de heer Smits daar al een antwoord op gegeven had. Inzake het reserveren van eventuele gelden. Het medicijnresten is natuurlijk een hot item op dit moment zijn zoals u weet zijn wij al aan het voorsorteren daarop door middel van een pilot op de grote lucht. Weliswaar om andere redenen, maar dat helpt ons wel om inzicht te krijgen wat de mogelijkheden zijn. U weet ook dat we in de nabije toekomst de bestrijdingsmiddelen eventueel eruit gaan halen op de zuiveringen

Nieuwe Waterweg, afhankelijk van wat tuinders willen. Ook dat zou voor ons een middel zijn om te kijken wat er allemaal kan. Bestrijdingsmiddelen en medicijnresten, het ligt niet zo heel ver uit mekaar. Althans, voor sommige dingen. Dus ook daar zijn we bezig. Mocht de overheid bepalen dat wij alle medicijnresten er centraal moeten gaan halen dan hebben we het over enorme investeringen waar wij nu nog geen idee van hebben. Ik kan daar wel een gok of een slag naar slaan, maar dat heeft weinig zin. Tegen de tijd dat dat echt gaat gebeuren dan zullen we op wat voor manier het financieren daarvan moeten gaan overlaten aan wat de overheid daarvoor ideeën van heeft en eventueel moeten we het zelf gaan betalen via de belasting. Dus dat is iets voor de toekomst waar we nog niet heel veel over zeggen. Behalve dat we ons technisch gezien wel aan het voorbereiden zijn door allerlei andere maatregelen.

De heer Nanninga: Voorzitter, interruptie. Is de inschatting om vele tientallen miljoenen. Ik vraag toch echt aan het college, dan wel de portefeuillehouder om daar heel zorgvuldig ons op voor te bereiden en ons op de hoogte te houden, want het gaat om veel geld en we willen niet ook in de val lopen zoals in het verleden is gebeurd, bijvoorbeeld met de Harnaschpolder. We moeten daar echt heel erg goed op anticiperen. Dat is mijn verzoek.

De heer Van Olphen: Ik ben het met u eens, technisch. Wat ik al zei, zijn wij al aan het anticiperen. Dus wat dat betreft lopen we al een eindje voorop, maar verder zullen we toch enigszins moeten afwachten wat de overheid hierover gaat zeggen. U zegt: We praten over tientallen miljoenen. Misschien is het nog wel meer. Dat geldt natuurlijk niet alleen voor ons waterschap. Het geldt voor heel Nederland. En wij hebben dan nog het geluk dat we maar vier zuiveringen hebben. Als je zoals Rijnland er meer dan 20 hebt en daar allemaal zoetwaterfabrieken moet gaan bouwen dan praat je over gigantische bedragen. We kunnen daarop anticiperen, maar we moeten eerst even afwachten hoe daarover beslist gaat worden.

De voorzitter: Het woord is aan hoogheemraad Houtzager.

De heer Houtzager: Voorzitter, dames en heren, leden van de VV, aan mij zijn twee onderwerpen toebedeeld. Het eerste onderwerp is aangekaart door de heer Ranner van de Partij van de Arbeid die het de omgevingsmanagement als maat kwalificeerde. Ik zie dat dan maar als een kwalificatie. Deze kwalificatie doet in ieder geval geen recht aan de inzet van onze medewerkers die zich met de omgevingsmanagement bezighouden.

De heer Ranner: Mag ik interrumpen, voorzitter?

De voorzitter: Het woord is aan de heer Ranner.

De heer Ranner: Het was niet gericht tegen de inzet van ook deze hoogheemraad. Dat had ik al in het begin aangegeven en ten tweede ging het over een budgettaire problematiek, namelijk het creëren van allemaal bulkkredieten. En het ging niet om dit specifieke bulkkrediet.

De heer Houtzager: Dan zou ik graag met u op basis van de feiten daar nog een keer over willen doorpraten. De tweede opmerking die is gemaakt door de Algemene Waterschapspartij mevrouw Jans als het gaat om hoe - ik zal hem wat breder aanpakken - hoe creëren we awareness als het gaat om klimaatadaptatie? Hoe krijgen we onze inwoners en bedrijven nou zover dat ze inderdaad ervoor zorgen dat als ze een tuin in gebruik nemen of een tuin hebben waar tegels in liggen dat ze die eruit halen? Programma's zoals hij noemt, ook een van mijn favoriete programma's op de zaterdag, die kunnen daaraan bijdragen, want goed voorbeeld doet goed volgen. Evenals, zeg maar, de tuincentra waar je eigenlijk het beeld van hebt dat je eerst als je daar naar binnenloopt

in de walhalla komt van de klimaatadaptieve materialen die men beschikbaar heeft en ergens nog achteraf wat dingen die niet meer van deze tijd zijn. Dat is het beeld wat u wilt schetsen. U weet dat wij beleidsmatig daar ook over nadenken zijn en ik wil graag ook nog met de unie hierover doorpraten, want het zou natuurlijk mooi zijn als dat niet alleen in Zuid-Holland of in ons gebied gebeurt maar dat we dat gewoon landelijk oppakken. Dus ik neem uw suggesties graag mee. Die sluiten heel erg aan bij de ideeën die het college daarover heeft. En we gaan eens kijken hoe we daar ook echt handen en voeten aan kunnen geven.

De voorzitter: Dan pak ik de vraag op en dan gaan we naar links door. Ik was ook bij de heer Nanninga. Hij werd al weer heel vroeg door teletekst, volgens mij heeft bijna niemand meer teletekst. Ik heb de Trouw, dus ik heb het vanmorgen ook gelezen. Het ging over twee waterschappen in het zuiden des lands. Het is ons in ieder geval niet bekend hoe dit ... Het raakt ons ook niet, want we hebben dit soort constructies niet. Dus ik laat het maar voorlopig voor de discussie van Aa en Maas en de Dommel die genoemd werden in het krantenartikel van de Trouw. Maar dat ging niet over de Waterschapsbank, maar over het waterschapsfonds. Dat is ook even net weer een ander stapje wat daar inzit. U had het over populaire werkgever. We hebben over het algemeen geen problemen met het aantrekken van medewerkers behalve in die functies waar maar heel weinig mogelijkheden zijn om mensen te vinden. En dan maakt het niet uit of je heel populair bent, er is dan gewoon weinig aanbod. Over de huisvesting. Ik heb eerder meegedeeld dat dat op dit moment binnen de begroting nog steeds loopt. Ik wijs alleen naar de discussie terug elke keer van juni vorig jaar. Daarin is ook over de energiezuinigheid gesproken. Mevrouw De Zoete refereerde daar ook aan. Ik hou mij aan het budget en dat bepaalt ook hoe energiezuinig zijn. En als u meer had gewild dan had u dat moeten toezeggen. Ik ben er maar even heel helder in.

De heer Nanninga: Voorzitter, interruptie. Dat is nou juist het probleem. Er is in het oosten van het land een gemeentehuis neergezet. Gloednieuw, hagelnieuw. Wat blijkt? De energiewaarde is uiteindelijk laag uitgepakt, omdat er een portefeuillehouder op zat die ten kosten van alles het budget wilde beschermen. En op het laatste moment alle isolatie heeft wegbezuinigd. Ik wil duidelijk uitspreken dat dit niet aan de orde zal komen.

De heer voorzitter: Dus ik hou me aan wat we hebben afgesproken vorig jaar alleen ik geef aan dat het waar mevrouw De Zoete het had over: Je kunt ook een oud gebouw, los van de gevolgen, ook vergaand energiezuinig gaan maken, maar dan hebben we dus een grens getrokken en die grens ga ik niet over en dan kom ik in een budgettair probleem en dan kom ik weer terug. Wat we hebben afgesproken, zijn we aan het doen. Er zitten dakisolatie vloerisolatie. Er wordt aan allerlei dingen gewerkt om het binnen de grenzen van het mogelijke en de kosten het te doen. Er wordt niet bezuinigd op dit moment om binnen het budget blijven, als u dat vraagt. Ik doe er maar geen glas in, om zo maar eens even wat zeggen, maar dat is nog goedkoper. Maar dat doen we dus niet.

Mevrouw De Zoete-van der Hout: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw De Zoete.

Mevrouw De Zoete-van der Hout: Voorzitter, ik krijg hem niet ...

De voorzitter: Ja, u bent aan.

Mevrouw De Zoete-van der Hout: Ik heb begrip getoond daarvoor, want ik besef best wel dat het heel erg duur is omdat klimaatneutraal te maken, maar er zijn ook mogelijkheden om de energie die je verbruikt op een andere manier te compenseren zodat als je dat met elkaar vergelijkt toch opnieuw uiteindelijk uitkomt.

Maar we hebben ook het pleidooi van de heer Smits gehoord over het plaatsen van windmolens. En ik denk dat de grote lucht daar een mooie plek voor zou zijn. Dus ik ga daarover praten.

De voorzitter: U mag zo in tweede termijn, maar dit was naar aanleiding van de heer Nanninga over het gebouw. Dus daar heb ik iets over gezegd. Ik kijk even verder. Wij praten verder over de bureaucratie en een aantal zorgen die we hebben. Dan, ja, mevrouw Hilders, het waterbeheerplan. Ik ga daar niet op in, want dat hebben we al eerder gedaan dus daar zijn de meningen over gewisseld en allemaal aan de orde als we nou echt aan het omgevingsplan komen. Dan was ik even verrast, mevrouw Hilders iets over handhaving wat u zijn, in algemene zin. Want dan herinner ik toch maar even aan eerdere BOB-vragen waar andere fracties dat zeiden en ik vrij kort maar krachtig, volgens mij, toen nog uit Water Natuurlijk, van hoe en wat. Toen heb ik gezegd als dat was voor de kadernota nog, die discussie. Volgens mij heeft de heer Nanninga dat ergens in mei gevraagd, want juni, ik ben nu even de maand kwijt. Als je de kadernota vaststelt en later we de begroting dan wordt er dus echt heel veel tonnen vrijgemaakt en collega Ter Woorst komt er zo op terug voor intensivering chemische waterkwaliteit. En daar zit extra handhaving in. Dus that's it. En dat hebben we toen gezegd bij de kadernota en meer is er niet. Dus ik geef het toch maar heel strak aan. Dus mocht u dat ontgaan zijn lees even de notulen naar op dat punt.

De heer Nanninga: Maar voorzitter, ik ben wel verheugd met de opmerking van mevrouw Hilders. Wil ik nog wel even benadrukken.

De voorzitter: Dat is prettig dat u blij bent met elkaar. Maar ik probeer me even aan de zijlijn van de begroting te houden en hoe de systematiek loopt. Er zijn afspraken gemaakt en de kadernota die zijn vertaald door het college dan ben ik er al heel snel doorheen en dan kom ik zo aan het einde van de eerste ronde even over wat er allemaal toegezegd is of niet. Dan ga ik naar de heer Middendorp, de bodem daalt. Sneller of niet? Hoe gaat het ermee? En natuurvriendelijke oevers van de fractie ongebouwd.

De heer Middendorp: Ja en nog zo wat van die kleine dingetjes. Voorzitter, eerst even kort over de monitoring van de natuuroevers. Dit onderwerp is al verschillende keren aan de orde geweest in de commissie. Ik zal het voor de volledigheid nog een keer herhalen. Ook richting mevrouw Dijkshoorn. Toen het college aantrad, was de intentie om in 2017 de effectiviteit van de natuurvriendelijke oevers breekt de monitoren. Gaandeweg, werkende weg kwamen wij tot de ontdekking dat wij dan als Delfland wel het wiel daarvoor zelf zouden moeten uitvinden. Ik ben de mening toegedaan en ik verwacht dat u die deelt dat wij geen onderzoeks- en kennisinstituut zijn maar daarvoor de STOWA hebben en daar ook van de ontwikkelingen gebruik moeten maken. De STOWA heeft een aantal indicatoren reeds ontwikkeld en heeft toegezegd dat zij rond 2018 of 2019 niet verwachten dat zij een indicatorenpalet hebben wat landelijke geïmplementeerd kan worden zodat wij kunnen evalueren en kunnen vergelijken. Dat is het ene verhaal. Het andere verhaal is, is dat er een verschil is tussen het aanleggen van een natuurvriendelijke oever en het goed doen groeien van de natuurvriendelijke oever door, zal ik maar zeggen, aanvallen vanuit de lucht of zoals u bekend ganzen. Ja, wij zijn een lerende organisatie en dat betekent dat we elk jaar beter worden in het omgaan met de ganzen, maar daar is wel enige groeivertraging opgetreden. En ten derde heb ik u in de commissie reeds meerdere malen toegezegd dat over dit onderwerp een notitie voorligt waarvan mij is verteld dat die in december in de VV komt. Dus zou ik heel voorzichtig willen zeggen dat u eigenlijk heeft gevraagd naar de bekende weg. Bodemdaling. Ik weet dat het een onderwerp is wat u heel erg bezighoudt. De heer Ranner heeft erover gevraagd, de heer Fekkes, de heer Simon heb ik staan en mevrouw Hilders. En de heer Simon heeft zelf gezegd: Er is geen beleid voor bodemdaling en nou maakt u het toch wel heel erg bont. U als groep zal ik maar zeggen. Er is twee commissies geleden startnotitie aanpak bodemdaling breed met u besproken en met

instemming in de commissie afgetikt. We hebben daar uitgebreid over gepraat en u heeft mij een hele reeks van toezeggingen ontlokt. U heeft gemerkt in de afgelopen commissie en daar wil ik echt een punt van maken heeft u gemeend om die discussie over te moeten doen aan de hand van een wellicht wat ongelukkig geformuleerd zinnetje dat er uiterlijk in 2019 in een visie ligt zonder dat daar in de extra toezeggingen waren verwerkt hebben wij die discussie nog keer overgedaan. En we hebben zelfs in de commissie afgesproken dat de genomen afspraken opnieuw in de notulen zouden worden gezet. Om te kijken of ik het wel goed onthouden heb en om uw geheugen op te frissen, want ik weet ook niet alles precies meer wat er staat. Een van de dingen is op dit moment loopt er een actie samen met de gemeente Midden-Delfland om voor een tweetal polders de effecten van de bodemdaling en een doorkijkje over 30 jaar in beeld te brengen. Inmiddels is de opdracht verstrekt. We zijn in gesprek met de gemeente Westland om te kijken naar probleemgebieden in de leer of dat misschien te maken zou kunnen hebben met de bodemdaling die daar optreedt. Ik heb mij bij aantreden direct aangemeld of althans voorgesteld dat het zich aanmeldt bij het zogenaamde platform Slappe Bodem, bekend van Heel Holland Zakt. Het is vooral een probleem wat inderdaad in West en Noord-Nederland speelt. We weten allemaal wel inmiddels wat de gevolgen zijn. We zijn inmiddels ook wel zover dat er niet een pasklare oplossing is. En dat is echt een punt. Dus als u zegt, mijnheer de hoogheemraad, we willen graag dat u binnen een half jaar met een beleid en een plan van aanpak komt, dan begrijp ik uw teleurstelling. Dat plan van aanpak gaat er niet komen, want we weten nog niet wat de aanpak is. Ik weet dat in hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden op dit moment een eerste beleidsstuk in de VV komt wat zij een visie noemen en waarin zij gaan kijken om over 20 jaar de bodemdaling met 25% te verminderen. Dan hebben zij een eenvoudig veenweidegebied waar verder geen huizen opstaan. Misschien dat hij haalbaar is, misschien niet en misschien dat u wel niet genoeg zal vinden. Voor ik daar verder op kan gaan moeten we ons verder informeren. Een kansrijke techniek die ik steeds ook in uw gesprekken een op een van u terugkrijg, is de zogenaamde onderwaterdrainage of de onderwaterirrigatie. Dat je dus water terugpompt in de veenbodem. De heer Jan Van den Berg ...

De voorzitter: Mag ik even? Niet teveel meer de diepte ingaan, want dan gaan we naar een soort commissiebehandeling. Dus de vraag is: Kan het sneller? Antwoord was dus begrijp ik: Nee. (GELACH)

De heer Middendorp: U heeft vast de conclusie van mijn betoog, maar ik wil mijn zinnen toch wel even afmaken. De heer Van den Berg heeft ons ook al eerder in de commissie gedeeld dat er vijf proeven met onderwaterdrainage Midden-Delfland zijn uitgevoerd en dat de resultaten niet onverdeeld positief zijn. Sterker nog, bij een recent bezoek aan het kenniscentrum werd ons medegedeeld: Als wij deze proef opnieuw zouden uitvoeren, zouden wij het anders aanpakken. Dus ik wil u nadrukkelijk de verwachtingen temperen. Niettemin mede naar aanleiding van de druk in de commissie of naar aanleiding van de commissie, heb ik inmiddels de ambtenaren gevraagd en bereid gevonden om begin volgend jaar een informatieve VV in een interactieve vorm waarbij u allen ook om input gevraagd zal worden. Dat is denk ik de toezegging die ik vandaag hier aan dit onderwerp kan toevoegen. Voorzitter, ik heb nog een andere vraag. Dan moet ik even klikken, want het is weer weg. Zo zie je maar. Het gaat over exoten. De heer Simon vraagt hoe het zit met de exoten en of er in hoogheemraad dierenwelzijn moet zijn? Of een hoogheemraad zonnepanelen had ik de indruk dat hij vroeg. En hoogheemraad duurzaamheid. En ik ben de hoogheemraad ecologie inderdaad, maar ik ben nadrukkelijk niet van het muskusrat te knuffelen, maar ik ben met u eens dat we daar verstandig mee moeten mee moeten omgaan, maar dit is een probleem, de watervlinder. U heeft vast ook weer een bericht van het hoogheemraadschap gezien op Facebook of LinkedIn, denk ik. De watervlinder begint een probleem te worden. In het zuiden van het land is het al een joekel van een probleem. Tegelijkertijd zijn er ontwikkelingen om dit plantje in sap te veranderen en dat kan dan weer vergist worden. Daar komen we op terug.

De voorzitter: Dank u wel. Het woord is aan collega hoogheemraad Ter Woorst.

Mevrouw Ter Woorst: Dank u wel, voorzitter. Een vraag van de VVD over het doorspoelen. Of de financiën en de capaciteit die voort zou komen uit het niet doorgaan van doorspoelen volgend jaar of dat beschikbaar zou kunnen komen voor handhaven? Dan wil ik inderdaad verwijzen naar wat de voorzitter aangaf. Dus in het plan van aanpak chemische waterkwaliteit zitten zes fte extra en drie ton extra en daar hebben wij in de commissie over gesproken een voor vorig keer. En over capaciteit, ja, dat gaat met pompen. Dus die capaciteiten zitten geen mensen te pompen. Dus ik verwacht niet dat daar extra capaciteit uit beschikbaar komt.

Mevrouw Hilders: Ik bedoelde personele capaciteiten. Dat had ik erbij kunnen zeggen. Dank u wel.

Mevrouw Ter Woorst: Daar heb ik het er ook over. Dus die pompen zijn een kwestie van aan en uitzetten dus dat levert geen extra personele capaciteit op die we ergens anders voor kunnen inzetten.

De voorzitter: Dank u. Dit is einde van de eerste termijn. Collega Smits heeft aangegeven nog even schorsing te willen hebben. Ik zie dat aan de kant van de VVD dat ook is. Het is nu tien over elf om tien voor half twaalf gaan we weer verder.

Wij gaan de vergadering hervatten. Om de tweede ronde even enige richting mee te geven qua helderheid over de stukken die voorliggen en vragen die zijn gesteld. Er is een amendement ingediend door de college dragende partijen + twee andere fracties. Daarvan heeft het college geconstateerd dat op een brede meerderheid zal rekenen. Zal zich daar niet tegen verzetten. Er is een amendement ingediend door de fractie van de Partij van de Arbeid, de ChristenUnie-SGP. Daarvan heeft de hoogheemraad gezegd: Ontraden. Dus dat is ook een heldere term. Daar hangt de motie achter aan. Dan is er een vraag gesteld uit de kant van de fractie van de VVD over de effecten van de herfinanciering van de zuivering Harnaschpolder. Daarvan wordt nu een technisch voorstel dus in december in de VV gebracht om een reserve in te stellen. Dat is dus gewoon een formeel technisch punt. En de wijze waarop van het vullen al dan niet is een beslissing die loopt aan de hand van de rekening die geloof ik in mei in de VV komt en daar vooraf zijn allerlei dingen die nog gaan lopen, onderzoek en dergelijke. Dat leidt tot een voorstel van het college waar u dan over komt te praten. Dan is er nog een vraag bij aan de heer Van Kretschmar zo meteen. De heer Fekkes heeft nog een technisch aanpassing in het ingediende amendement voorgesteld. En de vraag is of hij daar zo op wil reageren. Of die dat wel ziet zitten of niet. Nou, dat is even de samenvatting voor de tweede termijn, zeg maar de discussie wat overloopt. Ik doe dezelfde volgorde. Ik begin bij de heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Dank u wel, voorzitter. Allereerst wil ik hoogheemraad Smits bedanken voor de complimenten die hij namens het college geuit heeft over het ingediende amendement. Blijkbaar heeft het initiatief van de heer P. van den Berg toch de ogen doen openen en is alles op deze manier toch op een nette manier, zeg maar, aangepast.

Mevrouw Eekhout: Voorzitter, mag ik even interrumperen?

De voorzitter: Mevrouw Eekhout.

Mevrouw Eekhout: De heer Van Kretschmar heeft het over de ogen openen. We hebben natuurlijk allemaal gezien, net als de heer Van den Berg dat er veel overschoot, maar er was de aanvankelijke afspraak ook met uw partij nog even door te sparen. Dus ik zou heel graag zien dat het in andere zin verwoord. De heer Van den Berg heeft het voortouw genomen of iets wat wij allemaal in de coalitie graag hadden gewild. Nou ja, dat hebben wij dus ook opgepakt, maar het is niet een initiatief van alleen bedrijven.

De voorzitter: Gaat u verder, heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Ik wil hier wel even op reageren. Dan heeft u mij wellicht verkeerd geïnterpreteerd, want ik heb op geen enkele manier het beeld hier geschetst dat wij hier als enige voorstander van zouden zijn. Ik ga verder. Ik ben ook blij met de toezegging van de heer Smits dat er nog steeds voldoende aandacht is om de prestatieindicatoren zoals nu neergezet om die verder te vervolmaken. En ik neem graag de uitdaging op om daar ook daadwerkelijk aan mee te helpen met suggesties en eventuele ideeën ter verbetering. Dan kom ik bij het punt van de heer Fekkes. We hebben even daar over ruggespraak gehad en het gaat om het afhechten van het amendement in de relatie tot het agendapunt B05, waarin wij zullen besluiten om de zuiveringsheffing voor 2017 aan te nemen. Wij zijn van mening dat zoals het nu in het amendement verwoord is dat die afhechting voldoende geborgd is, omdat er bij de wijzigingen ook staat dat het tarief in de verordening zuiveringsheffing 2017 wordt aangepast, wordt gewijzigd. Dus ik zou eigenlijk de vraag bij de heer Smits willen neerleggen om te kijken of dit zo juridisch voldoende is geborgd. Zo niet, dan zouden we alsnog kunnen overgaan om het voorstel van de heer Fekkes in het amendement op te nemen. Dan heb ik nog een laatste punt. Ja, na anderhalf jaar zitting te hebben in dit bestuur valt het me op dat er binnen het college nog steeds wat verwarring is over mijn naam. Mijn naam is Van Kretschmar en niet Kretschmar. En dan kom ik u nog een heel eind tegemoet, want het is eigenlijk Van Kretschmar Van Veen. Dat laatste schenk ik u. Dus graag vanaf nu Van Kretschmar. Ik dank u.

De voorzitter: We zullen dat in de notulen correct aanvullen. Dank, voor de correctie naar mijn richting. Ik ga naar mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. Allereerst willen wij hoogheemraad Smits bedanken voor zijn uitgebreide uitleg. Vooral over de kwijschelding en hoe er om wordt gegaan en hoe er gewerkt wordt bij de RBG en dat het zorgvuldig gaat. Dank u wel daarvoor. Dan hebben we graag nog een opmerking. We zouden volgens de hoogheemraad Middendorp vragen naar de bekende weg. Alleen die weg is ons niet bekend. Ten eerste willen wij u wel graag wel scherp houden op dit onderwerp en we zien nog steeds niets van effectiviteit terwijl we wel een groot bulkkrediet gaan uitgeven met veel geld. Tevens heeft u geen antwoord gegeven over de vraag over de pilots. Gaan die door? Komen er nieuwe gebieden bij? We krijgen een notitie, maar wat kunnen we daarin verwachten? Dat is ook een ruim begrip, want staat er misschien in hoe we dat gaan monitoren? Wat we al hebben aangelegd? Gaat het juist over het pilot? Staat dat in de notitie? Dus dat geeft nog meer onduidelijkheid. Dan zegt u: Het lijkt dat onderwaterdrainage geen effect zal hebben. U bent dus blijkbaar geweest, maar daar hebben ze u ook verteld dat er een proef nadrukkelijk uitgewezen is dat de bodemdaling in drie jaar tijd minder dan 50% is gedaald, maar dat het nog niet helemaal klopt en dat ze nog mee verder gaan en allerlei aanvullende proeven doen. Een onderwaterdrainage leg je niet voor een jaar aan, maar die leg je voor meerdere jaren aan. Dus dat moet ook zorgvuldig gebeuren. In dit gebied ligt ook op vijf bedrijven onderwaterdrainage. Alleen Delfland is niet begonnen met monitoren. Dus hoe weet dan Delfland gegevens dat het hier niet zou lopen, terwijl er wel om gevraagd was? Er is geen optie door Delfland. We hadden hier ook al veel kunnen leren. Dus om het zonder meer af te serveren dat

onderwaterdrainage hier in Delfland niet werkt, vinden wij te kort door de bocht en is voor ons dan weer een weg die bekend. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Ranner.

De heer Ranner: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Laat ik eerst de portefeuillehouder financiën, maar ook zijn collega's bedanken voor hun uitgebreide antwoorden. Ik heb toch een paar vragen over. Onder andere zegt de heer Smits dat de scherpe kantjes met de wethouders zijn besproken, wat daar gebeurd is. Kan er iets over gezegd worden wat voor zijn scherpe kantjes dat zijn die dus in feite nu wat afgesleten zijn? Het tweede is, dat is wel belangrijk, het college heeft besloten om de meerderheid van deze vergadering van de coalitiepartijen te volgen in een andere aanwending dus van de tarieven. Een andere vaststelling van de tarieven. Wat zijn de inhoudelijke overwegingen die het college daarbij heeft? Anders dan het is politiek zo. De derde vraag is, de heer Houtzager die graag met mij wil overleggen over de bulkkredieten - en dat wil ik graag doen op basis van feiten en de ins en outs - maar volgens mij is dit een zaak die in de portefeuille van de portefeuillehouder de heer Smits thuishoort. Ik vind het prima om het met beide heren te doen, maar ik denk dat we dan ook wat stappen verder zetten. Dat ten vierde, ik kom zo meteen bij het ontraden door het college van mijn amendement en motie met het amendement wat ingediend is door de coalitiepartijen en gedeeltelijk overgenomen door het college. Wij zijn primair voor het behoud van de huidige kwijschelding op 50%. Tegelijkertijd kunnen wij ook delen in de opvatting dat je moet sparen voor verbeteren van de schuldpositie. Beide overwegingen komen wij dus in deze motie niet tegen. Dus daar zijn we tegen. Dat is heel duidelijk. De laatste, het college ontraadt de motie van ons. Nou, dat is jammer. Maar gelet op de eerdere opstelling van de coalitiepartijen is dat heel consequent, maar het college is niet te vermurwen en ook de coalitiepartijen niet. Dat betekent dus dat er een beleid gevoerd wordt en koste van de laagste inkomens. En dat vind ik in feite een rechts beleid. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Nanninga.

De heer Nanninga: Voorzitter, om met de laatste zin van mijn vorige spreker te beginnen, dat het huidige amendement, u noemde het een motie, ten koste gaat van de laagste inkomens. Dat is natuurlijk helemaal niet waar. Dat gaat ten koste, als je het zo wilt zeggen van mensen die geen salaris hebben maar een bijstandsuitkering, bijvoorbeeld mensen die daar net boven zitten die dus ook met lage inkomens profiteren er juist wel van. En dat is een van de overwegingen om juist voor dit amendement te stemmen. Dus ik nodig u ook uit om dat te doen. Ik heb nog een paar vragen. Ik heb gevraagd aan de heer Smits - overigens dank voor uw antwoorden - of hij ons het onderzoek van de gemeente wil doen toekomen wat nou precies de effecten zijn van de afschaffing, van de kwijschelding op de zuiveringsheffing. Daar kunnen wij ongetwijfeld iets van opsteken. Een andere vraag is, u neemt het amendement over. En mijn vraag is van: hoe gaat dit nou op de langere termijn uitpakken? Bijvoorbeeld de versobering van de kwijschelding zorgt voor een bevrozing van het tarief, maar welke groep profiteert hier nou het meest van? Is dat nou de groep mensen waar het tarief oorspronkelijk vandaan komt, dus de ingezetenen? Of zijn het de bedrijven die hier maximaal van profiteren? Dan is mijn vraag. Ik hoop dat u er uitkomt. Wat betreft de medicijnresten ...

De voorzitter: Heeft u twijfel?

De heer Nanninga: Nou, als het antwoord in de commissie komt dan vind ik het ook prima. Ik heb van de betreffende hoogheemraad niet het gevoel gehad dat hij een harde toezegging doet dat hij duidelijk anticipeert in het voortraject en die zou ik graag willen horen, want ik ben altijd bang dat op een gegeven

moment - ja, u weet wie ik bedoel - en dan zeg ik het niet zoals onze minister-president in gewoon Haags, maar voordat het over de heg wordt gegoooid. Dat was het.

De voorzitter: Dank. We hebben begrepen. Ik ga verder. Mevrouw Jans.

Mevrouw Jans: Dank u wel, voorzitter. De begroting wordt in deze verenigde vergadering behandeld en vastgesteld. De begroting is gebaseerd op een solide financieel beleid zoals eerdere sprekers dat al aangegeven hebben. We werken toe naar een gezonde financiële situatie. Het investeringsbeleid en het investeringsniveau wordt beheersbaar en het activabeleid wordt aangepast. Dat laatste is een klein punt. Kleine aanschaffingen worden niet meer geactiveerd, maar het is wel een teken van hoe Delfland met het financieel beleid omgaat. Dat is heel verstandig. Ik wil u aandacht vestigen op de brief van de minister van infrastructuur en milieu van 14 november aan de Tweede Kamer ter voorbereiding van het algemene overleg water. Daarin wordt onder andere aandacht besteed aan medicijnresten. Als vervolg, de hoogheemraad financiën heeft aangegeven dat het college de motie van de PvdA ontraadt en wij nemen dat graag over. Dat hangt samen met het coalitiebrede amendement wat ingediend is. Al eerder is aangegeven, het is een coalitiebreed amendement en de Algemene Waterschapspartij heeft daar actief aan mee geschreven. Het is onze tekst en de tekst van onze coalitiepartners. Tot slot een kleine opmerking. De hoogheemraad financiën, excuus. De voorzitter van het college heeft aangegeven dat de reserve inzake de PPS- constructie wordt in de eerstvolgende VV voorgesteld en ter besluitvorming, het vormen van die reserve wordt ter besluitvorming voorgelegd. En ik benadruk namens de Algemene Waterschapspartij dat het een puur technisch besluit is en hoe we omgaan en wat er gebeurt met die reserve dat dat ter besluitvorming voorgelegd wordt met de jaarrekening. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Nog een opmerking voordat ik de heer Fekkes het woord geven. Het amendement waar we het over hebben ga ik dan maar dopen als het amendement Van Kretschmar, omdat dat niet alleen maar de coalitiedragende partijen zijn maar daar hebben nog twee fracties meegerekend. Dus om het voor iedereen even helder te houden blijft hij ook de komende jaren onder die naam.

Ik ga verder bij de heer Fekkes.

De heer Fekkes: Het is dus twee keer van, begrijp ik. Ja, op zich kan ik mee leven met het amendement zonder mijn toevoeging, maar dat impliceert dan wel dat het college bij de verordening zuiveringsheffing 2017 zo meteen met het voorstel komt om het tarief op 93,50 te zetten. Als je dat niet doet dan dicht je het niet af. Dus als het zo kan, prima. Het ging mij om dat het technisch even goed is ter voorkoming van verkeerde bezwaarschriften en beroepschriften. Er werd mij net toegedicht om iets over de bodemdaling te zeggen, maar ik ben akkoord met het beleid en ik had daar verder geen opmerkingen over. Ga vooral zo door. Voor wat betreft de exoten daar heb ik geen antwoord op gehad. Dus alle betrokkenen, dat ook te evalueren. Overigens kun je afvragen als je Schotse hooglanders in het terrein zet of je dan geen exoten toevoegt? In de eerste instantie dacht ik dat dat een toeristische attractie was voor mensen die doedelzak speelden, maar dat bleken herkauwers te zijn. Maar ja, dat even terzijde. Daar wou ik het bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank. Mevrouw De Zoete. De heer Simon.

De heer Simon: Dank u wel, voorzitter. Nou, de heer Fekkes heeft de woorden uit mijn mond gehaald over exoten. Er werd een opmerking gedaan over de aaibaarheid. Daar vind ik altijd een mooi voorbeeld van hoe moties op een hoge aggregatieniveau in de landelijke politiek worden ingediend, bijvoorbeeld over wilde katten. Katten zijn in principe super aaibaar. Maar ik kan het u afraden om het te gaan doen. Desalniettemin is

het afschieten van wilde katten gelukkig verboden. Er is een amendement ingediend die ik ook heb ondertekend, maar dat noodzaakt mij wel om een politieke verklaring daarvoor te geven. Ik heb het amendement ondertekend omdat ik vind dat de reserve alleen maar naar de tariefdemping mag gaan. De Partij van de Arbeid heeft een amendement c.q. motie ingediend waarin inkomenspolitiek hoog op de agenda staat. Wij mogen als waterschap dat niet hanteren. Ik kan daarom op die motie niet steunen, maar daar zit wel de crux in. Een euro minder per jaar is voor mij helemaal niks, maar als je niks hebt, ja waar moet je die ene euro vandaan halen? Het is het perspectief waar je in kijkt. Dat is heel belangrijk. Daar wil ik het bij laten.

De voorzitter: Dank. Eerst mevrouw Eekhout.

Mevrouw Eekhout: Ja, voorzitter, dank u wel. Even aansluiten op wat mijnheer Fekkes heeft gezegd. Ik zou een ordevoorstel willen doen, namelijk dat zo meteen uit de verordening tariefzuivering even wordt teruggehaald van hamerstuk naar een bespreekstuk. Dan het vermoedelijk aangenomen amendement op de begroting dat u dat even constateert dat er dus consequenties heeft voor die verordening en we dat vervolgens alsnog met zijn allen kunnen afhaken, dan is er volgens mij prima geregeld. Ook op een formele manier. Ik heb nog even een opmerking naar aanleiding wat u als voorzitter heel kort heeft aangegeven na de schorsing. Wij wachten in spanning op de toelichting van hoogheemraad Smits op wat wij nou exact in december dan te verwachten hebben. Ik begreep dat dat technisch zal zijn. Ik hoor hem dat graag bevestigen.

De voorzitter: Het college heeft gesproken. Ik spreek namens ...

Mevrouw Eekhout: Nou, ik hoor het ook graag even van de hoogheemraad financiën.

De voorzitter: Nee, even orde. Ik heb namens het college gesproken na een schorsing. Dit is het voorstel. U krijgt een technisch voorstel om een reserve in te stellen in december en de vulling volgend jaar. That's it. Voor ons is het ...

Mevrouw Eekhout: Ik wil dus graag, voorzitter, even horen van de hoogheemraad waarom een technisch voorstel nog in december nodig is.

De voorzitter: Mevrouw Eekhout, we gaan niet in herhaling vallen. Dit is meegedeeld. Dit is het en u mag het er mee eens zijn of niet. Dat is net als over alle andere dingen, want het is een standpunt van het college.

Mevrouw Eekhout: Voorzitter, ik heb nog nooit meegemaakt dat het college een aankondiging doet en dat een VV-lid daar vervolgens niks meer over mag vragen.

De voorzitter: Nee, u mag iets over vragen aan het college.

Mevrouw Eekhout: U kunt daarvoor gaan liggen. Ik hou mijn vraag overeind. Ik hoor graag even van de hoogheemraad financiën waarom het in technische zin toch nodig is om per se in december die reserve in te stellen? Dat was het. Ik wacht het graag af, voorzitter.

De voorzitter: We zullen straks het standpunt herhalen. Ik ga naar mevrouw Hilders.

Mevrouw Hilders: Dank u wel, voorzitter. De VVD-fractie is verheugd dat het college amendement overneemt. We hebben geld over en dan gaat nu naar verlaging zuiveringstarief. De VVD heeft het amendement mede ingediend. Verder willen wij hoogheemraad Middendorp complimenteren met zijn inzetten op het gebied van

bodemdaling, zoals hij dat zojuist heeft toegelicht en dank voor zijn toezegging om een interactieve, informatieve VV daarover te organiseren. Dank u wel.

De voorzitter: Dan ben ik bij de laatste, de heer Kuijvenhoven.

De heer Kuijvenhoven: Dank u wel. U kunt het van gevoeglijk weglaten. Dat draag ik over aan mijn rechter buurman.

De heer voorzitter: Maar dan is het zo mooi dat u naast elkaar zit.

De heer Kuijvenhoven: Ja, voorzitter, wij worden geacht vandaag de begroting vast te stellen. Ik stel vast dat de begroting adequaat zelfs hier en daar weer een meer dan adequate financiële weerslag geeft van de kaderbrief die wij uitgebreid hebben besproken en die wij als verenigde vergadering grosso modo hebben omarmd. En derhalve stemmen wij in met deze begroting.

De voorzitter: Dank u wel. Het woord is aan hoogheemraad Smits.

De heer Smits: Dank u wel, voorzitter. De heer Van Kretschmar die heeft, ben ik blij om, nog eens een keer gewezen op zijn pees. Het is een heel belangrijk besturingsinstrument ook voor de VV. En u kunt bovendien daaruit afleiden, hoe de organisatie op verschillende beleidsonderdelen zich beweegt. U heeft gezegd dat u ook op een aantal onderdelen wat dat betreft met suggesties gaat komen bij de discussie die we komende met elkaar aangaan. U heeft opgemerkt dat u geen bezwaar heeft tegen het amendement wat door de heer Fekkes is ingediend. Die bezwaar heb ik ook niet. Dus wat mij betreft wordt dat.

De heer Van Kretschmar: Bij interruptie dat was niet helemaal het geval.

De voorzitter: Het woord is aan de heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Dank u wel voorzitter. Ik heb gezegd dat wat ons betreft het amendement zo voort kan gaan, omdat wij van me mening zijn dat de afhechting met het andere agendapunt voldoende is geborgd. En ik heb de vraag even bij u teruggelegd of dat inderdaad zo is.

De heer Smits: Ander antwoord is ja.

De heer Van Kretschmar: Dan kan het zo dus blijven, onveranderd.

De voorzitter: Mw Dijkshoorn die dankt dan de heer Ranner. De scherpe kantjes bij de wethouders. Ik noem er een tweetal. De ene is waarbij de wethouders vragen om wat meer informatie bij de aanslag die naar alle belastingplichtigen gaat in Delfland, informatie te geven dat men ook bij de gemeente of andere instanties kan. Bijvoorbeeld de vereniging van gemeentelijke kredietbanken, om ondersteuning of wat iets meer in die sfeer. En een tweede punt betreft van, kunt u ons gegevens verstrekken over in welke wijken bijvoorbeeld Den Haag, zich met name een aantal probleemgevallen voordoen. Dus wij proberen als dat echt allemaal mogelijk is, inderdaad ook te leven, op goeie voet te blijven met de verschillende wethouders. Dan ja het teruggeven van het geld aan de tarieven. Afhankelijk was dus het voornemen, heb ik het eerste termijn ook gezegd, om een paar jaar te sparen en dan de tariefsverlaging door te voeren. Maar er is ons nog eens een keer gewezen op de afspraak die er ligt in het beleidsakkoord. Ik herhaal waarin staat dat wij terstond op het moment dat de kwijtschelding voordelen opleverde dat ook in de tarieven verwerken. En dat is dus niet gebeurd. En dan

ontraadt u nu, dat waren de opmerkingen die ik wilde maken naar aanleiding van uw tweede interventie. Mijnheer Nanninga. Het onderzoek van de gemeente Rotterdam. Ik heb dat niet.

De heer Nanninga: We zijn er mee bezig.

De voorzitter: Als die gegevens beschikbaar zijn en wij kunnen er over beschikken, dan wil ik er graag voor zorgen dat u daar inzage in kunt krijgen. Wie profiteert van de versobering van de kwijtschelding. We hebben altijd gesteld, kwijtschelding is een versobering. Kwijtschelding voor de watersystemen die blijft volledig in takt. Alleen bij het waterzuivering gaan we hem afbouwen in twee stappen. Dat gebeurt dus nu. Daarbij ook sprake is eigenlijk van een nuts voorziening. Je krijgt er iets voor terug, voor wat je betaalt. Net als bij elektriciteit. Ik bedoel als je bij elektriciteit niet betaalt, dan word je in het donker gezet, word je afgesneden. Dat gebeurt in dit geval niet. Het levert wat op en wie heeft daar nou voordeel. Eigenlijk iedereen. Want vertaalt zich direct terug in het tarief, waar je ook.

De heer Smits: Relatief gezien zou je zeggen nou dat zijn de hogere inkomens, die merken er niks van. Maar het telt met name voor de lagere inkomens. Een tariefsverlaging, zoals we die nu doorvoeren. Telt relatief zwaarder dan voor de hogere inkomens categorie. Althans zo kijk ik er tegenaan. Mevrouw Jans, u maakt een aantal opmerkingen over het activa beleid. Staat ook een voorbeeld in het voorstel. En het wijzigen van het activabeleid, ook een afspraak in het beleidsakkoord. Om een beetje ook aan te sluiten bij het stramien wat andere waterschappen voeren. Dan het punt van de PPS, daar kom ik straks op terug. De heer Fekkes en de heer Simon, vragen gesteld. Mevrouw Eekhout, uw vraag daar verwijst ik naar het antwoord dat de Dijkgraaf, de voorzitter van de VV, heeft gegeven. Wij krijgen in december een technisch voorstel en wat wij er mee gaan doen, bij de discussie rond de jaarrekening, dat is aan deze VV. Dat kan alles zijn, het kan ook niks zijn.

Mevrouw Eekhout: Voorzitter, dat verklaart nog niet waarom dat technische voorstel er perse in december moet komen. Maar wordt dan in ieder geval in dat technische voorstel straks wel uitgelegd waarom er technisch perse noodzakelijk dat dat er in december komt. Dat zou ik dan wel graag zien.

De heer Smits: Daar mee heb ik de vraag beantwoord.

Mevrouw Eekhout: Nee sorry, die vraag is niet beantwoord. Wordt zo meteen in dat voorstel wat wij in december krijgen uitgelegd waarom het alleen maar technisch is, maar ook perse nodig om '...'

De voorzitter: Laat ik het even heel simpel zeggen. Elk voorstel wat het college doet is gemotiveerd. En dan zien we dan of die motivering is. Dat gaan we zo doen. Ik bedoel dit is niks bijzonders. Wij doen een voorstel, zit altijd een motivering bij. Daar staat niets in van beslist u a of b. Dus het wordt netjes gemotiveerd en dat wordt de discussie dan. En ik sluit echt nu de discussie er over, die wordt dan gevoerd.

De heer Nanninga: U was klaar met de beantwoording?

De voorzitter: De heer Nanninga.

De heer Nanninga: Ter interruptie, ik was net veel te beleefd. Daar moet ik mee oppassen.

De voorzitter: Interruptie of een vraag die nu komt?

De heer Nanninga: Ik vroeg welke groep nu het grootste voordeel heeft. U komt met voorbeelden zeg maar van belastingbetalers. Maar is de grootste bevoordeelde groep niet gewoon bedrijven. U kijkt, dat is eigenlijk de groep waar u niet naar kijkt in uw antwoord.

De heer Smits: De techniek van de waterzuiveringsheffing is dat je per vervuilingseenheid betaalt. En dat geldt in een gelijke mate voor de bedrijven. Dus je kunt niet zeggen dat dus de bedrijven, omdat het een bedrijf is, meer voordeel van hebben. Ze hebben hooguit meer VE's.

De voorzitter: Het woord is eerst nu aan hoogheemraad Van Olphen.

De heer Van Olphen: Dank u wel mijnheer de voorzitter. Om nog even op de vraag van de heer Nanninga terug te komen. Zoals ik in de vorige ronde al gezegd heb, zijn wij technisch, lopen we, zitten we bij de kopgroep. Voor het verwijderen van medicijnresten. En wat betreft de financiering daarvan, dat is een landelijk verhaal. De unie is daar mee bezig. Wij houden heel scherp in de gaten wat er beslist gaat worden hoe dat verder moet gaan. Reserveringen daarvoor heeft op dit moment niet zoveel zin. We praten echt of misschien wel meer over wel meer dan honderd miljoen voor de vier zuiveringen. Dus daar moeten we uiteindelijk met zijn alle over gaan beslissen of de overheid beslist het voor ons. Op welke manier dat betaald gaat worden. En dan moeten wij met zijn allen gaan kijken van hoe gaan we dat financieren. We houden scherp in de gaten wat er eventueel op ons afkomt. En voor zo ver mogelijk anticiperen wij daar dan op.

De voorzitter: Gaat u gang mijn heer Nanninga.

De heer Nanninga: U weet al wat ik gaat zeggen. U heeft het steeds over het eindtraject. Over reserveringen et cetera. Het gaat mij juist over het voortraject. Doet alleen de Unie dat of bent u daar als portefeuillehouder ook mee bezig. Dat is de vraag. Dus dat het niet in één keer op ons afkomt. Daar bedoel ik mee van, zit u ook in het voortraject met de overheid aan tafel zodat wij weten. En beïnvloedt u dat, zodat wij niet op een gegeven moment de rotzooi moeten opruimen. En dat is mijn vraag.

De heer Van Olphen: Ja, dat is inderdaad een vraag. Ik moet er is even over nadenken. Kijk, het is niet alleen aan Delfland. Het is een kwestie van alle waterschappen, dus van de Unie. Die daar in overleg met waarschijnlijk of met de regering over moet gaan beslissen, van hoe wordt dat gefinancierd dadelijk. Delfland is onderdeel van die unie. En ja, wij zullen af moeten wachten wat daar uit gaat komen. Het is niet zo dat Delfland in zijn eentje gaat kijken hoe gaan wij dat nou eens doen. Absoluut niet.

Mevrouw Hilders: Interruptie.

De voorzitter: Mevrouw Hilders. Zou u dat kunnen herhalen?

Mevrouw Hilders: Ja, dank u wel voorzitter. Dat wij betrokken zijn is mooi, maar als je daar naar toe gaat, zou het ook niet raar zijn als je daar al van te voren een inbreng voor zou hebben bedacht. Dus ik vind het een goede vraag nog steeds.

De voorzitter: Mijn ervaring is dat afgelopen jaar als een hoogheemraad naar een van uniecommissies gaat, dat hij niet de envelop openmaakt als hij in de vergadering komt en denkt van goh wat ga ik daar eens zeggen. Maar dat dat wel goed voorbereid is. En daar waar hij de bevoegdheid van de VV raakt, is het van te voren enzovoorts. Dat is wat gebruikelijk is. Wij kunnen niet binden iets wat nog niet gebonden kan worden. En dat zijn gewoon de normale spelregels. Dus als een van collegeleden gaat, dan hebben we dat ook gezien. Dus wij

krijgen altijd geannoteerde agenda's. Dat wordt even gewisseld in de snelheid voor de commissies. En daar zit dan een richting in, waar de collega die vertegenwoordigt, mee aan de gang kan. En wat er dan uitkomt, dat krijgen we weer terug gerapporteerd. Zo werkt dat.

Mevrouw Hilders: Ik ben blij dat het zo proactief gaat. Dank u.

De voorzitter: Dan bij de Hoogheemraad, mijnheer Houtzager.

De heer Houtzager: Ja, dames en heren. Voor u ziet een blijde hoogheemraad die veel steun ervaart voor de begroting die hier voor ligt. Want ik denk dat we dat toch maar even naar boven moeten halen, anders gaan we allemaal somberen met elkaar. Ik wilde toch even de opmerkingen van de heer Ranner, toch even in het weer in het perspectief plaatsen als het gaat om de, het omgevingsmanagement. Ik heb tegen hem gezegd, ik wil graag met u doorpraten over hoe zeg maar de toepassing van het omgevingsmanagement plaats vindt. Zeker in het kader van zijn kwalificatie. Hij trekt dat nu naar andere lijnen toe. Daarover is besluitvorming in de VV gepleegd als het gaat om bulkkredieten. Dus daar denk ik, moeten we gewoon even netjes de besluitvorming verder afwandelen en daarvan is toegezegd dat er twee keer per jaar gerapporteerd wordt. En dat doen we ook op het niveau zoals we met u hebben afgesproken.

De voorzitter: De heer Ranner.

De heer Ranner: Ik stel voor aan mijnheer Houtzager na de vergadering even hierover doorpraten. Want ik denk dat het onnodig is om daar misverstanden over te laten voortbestaan.

De voorzitter: Nog iets, bij mij is er ook weer wat weggefallen. Dus het is toch wel iets wat aan de hand is en dat ziet u maar. Er staat Van Haersma. Ja zo gaat dat dan, je raakt gewoon iets kwijt. Dus dank voor nogmaals de aandacht terug. Dan ga je nog scherper kijken. Mijnheer Middendorp.

De heer Middendorp: Ja, mevrouw Dijkshoorn u legt mij toch woorden in de mond. Ik heb helemaal niet afgezwerd. Ik heb de heer J. van de Berg geciteerd met wie ik tegelijkertijd op een excursie was. En waar hij publieke melding heeft gemaakt dat er 5 proeven of experimenten zijn gedaan, of lopen in midden Delfland. En dat die niet onverdeeld succesvol waren. Punt. Ik heb niet gezegd dat het nooit gaat werken. U zegt over de monitoring van de natuurvriendelijke oevers, de weg is ons niet bekend. Nou dat verwijst ik u toch echt naar eerdere mededelingen die in de commissie. En ik verwijst naar de toezegging die ik zo juist heb gedaan over de notitie die binnenkort aan u wordt voorgelegd.

De heer Fekkes: Voorzitter, bij interruptie.

De voorzitter: Ja, de heer Fekkes.

De heer Fekkes: Mijn exoten .

De heer Middendorp: Mijnheer Fekkes, u heeft gelijk. De exoten en u verwijst op enigszins humanistische wijze naar de Schotse Hooglanders. Exoten heeft inderdaad natuurlijk de aandacht, met name omdat het zowel het watersysteem verstoort als dat het de ecologie kan verstoren. Daar is het zeg maar de aanpak en het beleid is nog in ontwikkeling, als ik dat zo mag zeggen. Dus dat wordt doorlopend geëvalueerd. Maar misschien niet op de uitgebreide wijze die u verwacht. Dus daar wil ik op een later moment op terugkomen.

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn: Ter interruptie had ik net nog gevraagd, maar. Dat was eigenlijk die notitie die we konden verwachten. Staat daar juist in over de pilots, want daar heeft u niets over gezegd.

De heer Middendorp: Dat klopt. Ja, dat klopt. De pilots die vraag is, heb ik inderdaad niet opgeschreven. Er is een pilot met Fokkestaart in de commandeursborden of commandeursborden met agrarische natuurvereniging Fokkestaart. Die de, die moet in principe is het Hoogheemraadschap voornemens of ben ik voornemens om die pilot te verlengen en zelfs uit te breiden. Echter daar toe hebben wij de Fokkestaart uitgenodigd om met een passende offerte te komen. En op dit moment is Fokkestaart nog niet zo ver. Ik, er staan dus zeg maar, positief tegenover de offerte. We zijn, laat ik maar zeggen, licht verontrust dat er geen offerte ligt. Dank u wel.

De voorzitter: Dan zijn we aan het einde van de tweede termijn. Dan gaan we eens even naar de besluitvorming kijken. Allereerst heb ik even naar de amendementen gekeken. Het amendement van de fractie van de Partij van de Arbeid en Christen Unie - SGP dat is van de twee die er liggen het meest vergaande. Dus die komt als eerste in behandeling. Standpunt van het college is bekend. Ik ga vragen of er behoefte aan stemverklaring is bij dit amendement. Mijnheer Nanninga.

De heer Nanninga: Een sympathieke motie, uiteraard. Waar zit nou eigenlijk het probleem.

De voorzitter: Het amendement heb ik het nu over.

De heer Nanninga: Ja, excuses. Een sympathiek amendement. Om door te gaan met het huidige beleid. In het coalitieakkoord staat iets anders. Maar het probleem wat ontstaat of wat zou kunnen ontstaan door de versobering van de kwijschelding, zit natuurlijk in de hoogte van de uitkeringen. Dat een gewoon basis belasting, wat het eigenlijk gewoon is. Niet kan worden betaald met een uitkering. Daar zit natuurlijk het probleem. En dat mensen zijn aangewezen op voedselbanken en dergelijke, daar zit het probleem. De hoogte van de uitkering. En daar kunt u als regeringspartij wellicht iets aan doen.

De voorzitter: Ja, dat is een bijzonder. Ik zat te zoeken, is dit nou een stemverklaring of toevoeging. Dit is wel bijzonder. Het is eigenlijk een uitdaging. Laat toch even buiten de orde de heer Ranner antwoorden.

De heer Ranner: De verkiezingen komen er aan, dus dat laten we daar iets liggen. Wij hebben dus deze motie opgesteld, omdat wij vonden dat na de vermindering van de kwijschelding in 2016 het wel heel erg veel zou zijn om ook in 2017 opnieuw in feite een dergelijke kwijschelding te niet te doen. Te meer vonden wij dat onaardig en juist onterecht, omdat er binnen de unie over deze zaak te principale wordt gesproken. En wat verlies je bij, als je de zaak gewoon uitstelt. Dan weet je ten minste weer waar je aan toe bent. Dan weet ik je ook dat problemen die inmiddels boven water zijn gekomen. Dus wij blijven nog steeds staan, voor dit amendement op het besluit. Dank u wel.

De voorzitter: Dus u handhaaft het amendement. Ik ga kijken wie is voor dit amendement. Steken zijn of haar hand op. Ik zie drie stemmen voor. Wie is er niet mee eens? Steken zijn of haar hand op. Ik zie nog even een soort halve hand, ja, want we kennen alleen maar hele handen. Goed het is verworpen. Wilt u de motie nog apart een stemming hebben? Of, nee, dus de motie gaat daarmee ook van tafel. Dan ben ik bij het amendement wat heet Van Kretschmar. Willen degene die ze nog even vastlegt, vaststellend naar aanleiding van de discussie die de heer Fekkes inbracht waar de heer Van Kretschmar of de heer Smits op hebben gereageerd. Dat dit voldoende is, dus alles wordt verwerkt in de onderliggende stukken van verordening en

alle tarieflijsten wat er inzit. Dus dat voeg ik even toe aan de toelichting nogmaals. Is er nog behoefte aan stemverklaringen? Ja, mijnheer Ranner.

De heer Ranner: Voorzitter, wij vinden dit voorstel wat door het college overgenomen is eigenlijk een omgekeerde solidariteit. Wij zien dat het geld bij Delfland inmiddels over de, wat is het? Over de randen gaat klotsen. En toch ga je in feite dus een groep daar voor aanspreken. En tegelijkertijd zie je dus in feite voor grote groep van mensen dat dus hun tarievenruggen gestabiliseerd worden. Terwijl tegelijkertijd voor de allerarmsten, laat ik daar heel duidelijk in zijn, sprake is van een verhoging van hun lasten. Dank u wel.

De voorzitter: Dat is stemverklaring. Mevrouw De Zoete.

Mevrouw De Zoete: Dank voorzitter. Deze motie of dit amendement is voor wat ons betreft iets heel anders dan hetgeen wat net aan de orde was. Wij hebben steeds gezegd dat tariefsverhoging eigenlijk niet nodig zou zijn. Dus wij steunen dit voorstel wel.

De voorzitter: En nu een stemming binnen degene die voor zijn en hun of hen hand opsteekt. Dank. Degene die er niet mee eens zijn. Daarmee is het amendement geaccepteerd met twee stemmen tegen. Dan ben ik bij het besluit over de begroting zelf. Met de amendement die inmiddels zijn verwerkt. Is er nog behoefte aan een stemverklaring bij de begroting. Mijnheer Ranner, gaat uw gang.

De heer Ranner: Voorzitter, met de begroting als zodanig, die nu gewijzigd is wat betreft de tarieven, zouden we niet zoveel problemen hebben ware het niet dat in feite de kwijschelding niet voortgezet wordt. Dus wij moeten tegen zijn.

De voorzitter: Op dat punt of de hele begroting? Ik bedoel even voor de preciesheid nu.

De heer Ranner: Om die reden.

De voorzitter: Tegen de begroting, oké. Helder. Anderen nog over de begroting? Dan brengt begroting in de stemming. Zoals die nu met het amendement gewijzigd is. Degene die voor zijn voor de begroting. Voor het besluit moet ik zeggen. Dank. Dan degenen die tegen zijn. Dan is de begroting aangenomen met 17 voor en met 2 stemmen tegen.

B4. Legesverordening Delfland 2017 (hamerstuk)

B5. Vaststellen Verordeningen zuiveringsheffing Delfland 2017 en Verordening verontreinigingsheffing Delfland 2017

B6. Vaststellen Verordening watersysteemheffing Delfland 2017 (hamerstuk)

De voorzitter: Dan heb ik de stukken over legesverordening en alles wat er na is, is dus overeenkomstig gewijzigd met alles wat gezegd is. Dus die zijn daarmee ook vastgesteld.

B7. Aanvraag Investeringsplan en gecombineerd ontwerp- en uitvoeringskrediet Programmatische aanpak verbeteren waterkeringen 2016 – 2020 (al eerder hamerstuk, na Cies)

B.8 Vaststelling Nota activabeleid 2017

De voorzitter: Dan ben ik bij B08. Vaststelling nota activa beleid. En ik begin bij de rechterkant bij de heer Ranner.

De heer Ranner: Dank u wel voorzitter. Ik heb begrepen dat dit soort notities eigenlijk gewoon schriftelijk is afgewerkt door de commissie BOB. Als je kijkt naar het stuk, is het heel goed dat je probeert efficiënter met de verwerking van uitgave. Als het gaat alleen maar om een bedrag per saldo 300.000. Dan is het niet zo erg, dan is het een verbetering. Maar tegelijkertijd moeten we wel beseffen dat we opnieuw bezig zijn, dat de omvang van de investeringen relatief te laten verlagen. En de operationele uitgave iets te vergroten. Dat betekent dus dat we in feite uitgaven naar ons halen. In budgettaire termen. In boekhoudtermen gezien. En dat hebben we op andere dingen ook al een keer eerder gedaan. Met name toen we dus die nazorg kredieten hadden. Die we dus ook in feite dus van de investering afgeplukt hebben, maar genoemd benoemd hebben als zijnde operationele uitgaven. Ik constateer het alleen maar, want dat bedrag zelf is niet zoveel. Maar het is, het past wel in een bepaalde trend. Met de rest heb ik geen moeite. Ik heb wel een vraag. Want in de nota wordt gesteld dat er ook nog eens een keer een notitie gaat komen over het investeringsproces. Nou weet ik niet waarom dat hierin wordt behandeld. Want in feite in de nota activa beleid zoals die was en die dus nu is, kon het hele investeringsproces niet aan de orde. Dus er moet een reden zijn waar het aangekondigd wordt. En wat is dan ook de ratio daarvan. Dat er dus in feite een investeringsproces in een nota moet worden samengevat. Misschien dat er ook iets een tip van de sluier kunt oplichten. Om aan te geven waar die nota over zal gaan.

De voorzitter: Ik kijk even verder. Ja, mevrouw Jans.

Mevrouw Jans: Ik heb kort bij de behandeling van begrotingen, als heeft u genoemd een paar aspecten van het activabeleid. De nota activa beleid is in de commissie BOB behandeld. Het proces was voor verbetering vatbaar. Na de commissie BOB heeft Algemene Waterschapspartij nog een aantal vragen gesteld ter verduidelijking. En we zijn blij dat naar aanleiding van deze vragen de nota en in ieder geval de bijlage er bij aangepast is, zodat de onderbouwing van de keuze is van waarom gaan. Waarom worden bepaalde activa gewoon meteen ten laste van de exploitatie genomen. Zo dat deze duidelijk is. Nog even naar, meten naar aanleiding van de opmerking van de heer Ranner hiervoor. Het effect hiervan is natuurlijk wel dat er een aantal en dat zijn maar hele kleine investeringen, maar het zijn wel kleine investeringen en die kunnen misschien wel optellend tot een wat groter bedrag. Het effect dat je die niet meer terug ziet in de investeringen maar wel straks in je begroting en in je jaarrekening, dat zou wel als gevolg moeten hebben dat het investeringsniveau daarmee verlaagd wordt. Want anders creëren we extra ruimte daarvoor. Dan snijden we ons zelf in eigen voet. Dus ik verwacht daar een antwoord op van de heer Hoogheemraad financiën. Dank u wel.

De voorzitter: Ik kijk even verder. De heer Kuijvenhoven.

De heer Kuijvenhoven: Beetje in het verlengde van de vorige twee sprekers. Wat ik ontbeert in de toelichting van dit voorstel is het feit dat tegenover het verhogen van de exploitatielasten als gevolg van het niet activeren staat het lagere hebben van afschrijvingen. En dat gaat juist om het verschil tussen die twee, die bepaald is om te kijken welk bedrag daar jaarlijks mee gemoeid is. Maar op the long run en dat weten we allemaal, zal het er toch uiteindelijk zo zijn dat de lasten die komen ten laste van de resultatenrekening die blijven vanzelfsprekend gelijk. Het is een kwestie van in de tijd verantwoorden van deze kwestie. Dus het is ook weer niet heel erg spannend.

De voorzitters: Dank. Ik kijk verder. Dan is het woord aan hoogheemraad Smits.

De heer Smits: Dank u wel, voorzitter. Er is inderdaad een uitgebreide schriftelijke ronde geweest rond de behandeling van deze notitie. Wat is de reden dat er nog eens een keer apart een notitie gaat komen over de investeringsproces. Dat is op het ogenblik niet op schrift gesteld. Het lijkt mij goed dat die hele procedure gewoon ook op zijn plek krijgen en formeel besluit wat door de VV wordt genomen. Dus dat is eigenlijk de achterliggende reden dat deze er gaat komen. En ik hoop dat in het komende jaar zo iets kan worden aangeboden aan de VV. Mevrouw Jansen en de heer Kuivenhoven. Die maken een aantal opmerkingen wat zijn de effecten van het besluit en het heeft inderdaad consequenties voor het exploitatiebesluit. Er zitten pro's en contra's aan, aan deze lijn. Wat ik al eerder zei bij de behandeling van de begroting. De nota die sluit eigenlijk aan bij het beleid van wat andere Waterschappen voeren, plus dat we een stuk administratieve lasten proberen weg te drukken. Wat ik zou willen toezeggen is dat ik wanneer deze notitie een tijd heeft gefunctioneerd. Dat we hem even tegen het licht houden en met een evaluatie komen. En dan met name de punten die door de heer Kuivenhoven en Jansen zijn genoemd daarin meenemen.

Mevrouw Dijkshoorn: Voorzitter, ter interruptie. En dat heeft dan ook betrekking op de aanpassing van het investeringsniveau. Er wordt nu een uitspraak over gedaan. Dat is op een bepaald niveau. Als deze nota activa beleid wordt doorgevoerd wordt en dat heeft dan zeg maar, dat gaat dan werken. Dan moet het investeringsniveau ook naar beneden worden bijgesteld.

De heer Smits: Die vraag zal ongetwijfeld aan de orde komen. Ik zou daar. Dat we juist nu aansluiting zoeken en dat is uit een oog punt van vergelijkbaarheid heel aantrekkelijk bij de andere waterschappen.

De voorzitter: Ik ga naar de tweede termijn. Mijnheer Ranner.

De heer Ranner: Voorzitter, opnieuw dank voor de uitgebreide beantwoording. Met name wat betreft die toekomstige notitie over dat investeringsproces. En aanzien van de nota zelf moet ik nog even, was ik u eigenlijk wel schuldig, compliment maken voor de beslisbomen die er in aangegeven worden. Want dat maakt ook in feite een sturingsinstrument die wat meer kan functioneren. Maar dat leidt wel tot een vraag. Is het interne beleid binnen Delfland, ten aanzien van investeringsuitgave anders. Het gaat overigens over monitoren, beheersen, dat soort dingen meer. Anders dan als het gaat over uitgave in de sfeer van exploitatie. Als dat zo is, waaruit bestaat dat dan? Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Jans.

Mevrouw Jans: Dank u wel voor uw reactie op de vraag in de eerste termijn en de interruptie. Ik beschouw dit als een toezegging dat het niveau van de investeringen, dat dat meegenomen wordt in de evaluatie van de werking van dit besluit. Dank u.

De voorzitter: Nog een tweede termijn. Een vraag van de heer Ranner aan ...

De heer Smits: De vraag van de heer Ranner over de beslisboom die heb ik op dit moment niet paraat. Als hij mij toestaat en de vergadering ook voorzitter. Dan zou ik dat graag via een schriftelijke reactie willen afdoen.

H0. Hamerstukken

De voorzitter: Dan ben ik aan het einde van de tweede ronde. Nog behoefte aan stemverklaringen? Niemand? Stemming anders is deze vastgesteld. Dan zijn we inmiddels aan het eind van alle besprekingsstukken. Er zijn een

aantal hamerstukken of stukken naar de hamerstukkenlijst doorgeschoven plus H07 werd daarmee vastgesteld.

S. Sluiting

De voorzitter: En daarmee sluit ik de vergadering.